

§ 24

UTDRAG

Dnr 2014/KS 0141 10

Reviderad budget för 2015**Kommunfullmäktiges beslut**

1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.
2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.
3. Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 7,5 mkr under 2015.
4. Verksamhetsområde "Grundskola" tillförs 1,8 mkr för att förbättra resultaten i skolan.
5. Den ökade kostnaden om 9,3 mkr finansieras med ökade intäkter från generella statsbidrag och utjämning.

Reservation

Anita Mattsson (S) reserverar sig (bilaga).

Marie Åkesdotter (MP) reserverar sig (bilaga).

Marcus Obligado (V) reserverar sig ~~(bilaga)~~.**Beskrivning av ärendet**

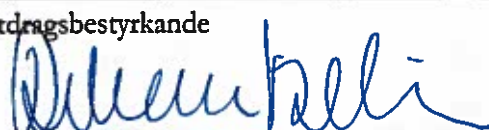
Kommunstyrelsen föreslår att den av fullmäktige fastställda budgeten för 2015 revideras beroende på faktorer som påverkar kommunens ekonomi, vilka redogörs för i bifogad tjänsteskrivelse.

Ärendet bereddes vid kommunledningsutskottets sammanträde den 5 februari 2015 och behandlades vid kommunstyrelsens sammanträde den 17 februari 2015. Sedan kommunledningsutskottets behandling tillkom den femte beslutspunkten om finansiering av ökad kostnad.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Yttrande

Anita Mattsson (S), Fredrik Saweståhl (M), Marie Åkesdotter (MP), Anki Svensson (M), Martin Nilsson (S), Tom Nilstierna (MP), Peter Bylund (MP) Jerry Svensson (S), Anna Lund (KD), Carl-Johan Karlson (S), Susann Ronström (S), Marcus Obligado (V) och Nina Dahl (MP) yttrar sig.

Yrkande

Fredrik Saweståhl (M) och Anki Svensson (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anita Mattsson (S) yrkar bifall till att verksamhetsområde "Grundskola" tillförs 1,5 mkr för att förbättra resultaten i skolan, i enlighet med kommunstyrelsen fjärde förslag.

Anita Mattsson (S) yrkar att kommunstyrelsen förslag i övrigt ändras till: Totalt 1,9 mkr avsatta för Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen omfördelas till verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning".

Totalt 2,3 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Gemensam verksamhet" till verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning".

Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 10,7 mkr under 2015.

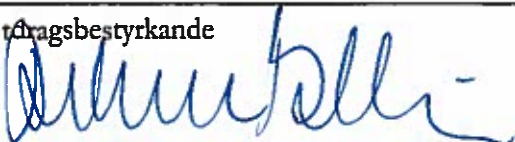
Den ökade kostnaden om 12,5 mkr finansieras med ökade intäkter från generella statsbidrag och utjämning.

Peter Bylund (MP), Marcus Obligado (V) och Nina Dahl (MP) yrkar bifall till Anita Mattssons (S) yrkanden.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på att bifalla punkt 4 i kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla punkt 4 i kommunstyrelsens förslag.

Justerandes sign 			Urdragsbestyrkande
---	---	---	--

Ordföranden ställer proposition på Anita Mattssons (S) ändringsyrkanden.

Ordföranden ställer proposition på att i övrigt besluta enligt kommunstyrelsens förslag.

Kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Votering begärs och följande röstordning fastställs:

Den som röstar ja röstar bifall till kommunstyrelsens förslag

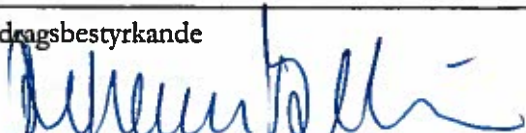
Den som röstar nej röstar bifall till Anita Mattssons (S) ändringsyrkanden.

Resultat: 26 ja, 21 nej, 4 avstår (se bifogat voteringsprotokoll).

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Bilagor

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen § 23.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	---	--

2015-03-05 Votering 1

Bilaga § 24

Reviderad budget för 2015

.....
.....
.....
.....

JA	26
NEJ	21
AVSTÅR	4
FRÅNVARANDE	0

1. Fredrik Saweståhl (M)	Ja
2. Ann-Christin Svensson (M)	Ja
3. Thomas Halvarsson (M)	Ja
4. Lilian Edberg (M)	Ja
5. Dick Bengtson (M)	Ja
6. Ida Antonsson (M)	Ja
7. Annika Henningson (M)	Ja
8. Erkki Vesa (M)	Ja
9. Jenny Jonsson (M)	Ja
10. Peter Odelvall (M)	Ja
11. Christer Flodfält (M)	Ja
12. Liselotte Stjernfeldt (M)	Ja
13. Mats Fält (M)	Ja
14. Mikael Onegård (M)	Ja
15. Sonja Gustafson (M)	Ja
16. Gerd Dufberg (M)	Ja
17. Eric Olm (M)	Ja
18. Jesper Lithman (M)	Ja
19. Anita Mattsson (S)	Nej
20. Martin Nilsson (S)	Nej
21. Mathias Tegnér (S)	Nej
22. Karin Ljung (S)	Nej
23. Alfonso Morales (S)	Nej
24. Lennart Jönsson (S)	Nej
25. Anders Linder (S)	Nej
26. Selma Harki (S)	Nej

27. Kristjan Vaigur (S)	Nej
28. Helena Rustas (S)	Nej
29. Carl-Johan Karlson (S)	Nej
30. Susann Ronström (S)	Nej
31. Jerry Svensson (S)	Nej
32. Ann Sandin-Lindgren (S)	Nej
33. Marie Åkesdotter (MP)	Nej
34. Peter Bylund (MP)	Nej
35. Nina Dahl (MP)	Nej
36. Tom Nilstierna (MP)	Nej
37. Lilian Nylinder (MP)	Nej
38. Åsa de Mander (FP)	Ja
39. Mats Lindblom (FP)	Ja
40. Christina Melzén (FP)	Ja
41. Mats Larsson (FP)	Ja
42. Per Carlberg (SD)	Avstår
43. Jörgen Bengtsson (SD)	Avstår
44. Niclas Åberg (SD)	Avstår
45. Anders Wickberg (SD)	Avstår
46. Marcus Obligado (V)	Nej
47. Ann Ödlund (V)	Nej
48. Ulrica Riis-Pedersen (C)	Ja
49. Erik Almling (C)	Ja
50. Leif Kennerberg (KD)	Ja
51. Anna Lund (KD)	Ja

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET

Reservation

Kommunfullmäktige 2015-03-05

§ 24 Reviderad budget för 2015

Att verksamheten "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" saknar 14,9 miljoner kronor redan i början av året är förstås anmärkningsvärt. Än mer anmärkningsvärt, det framgår inte med en rad i underlaget som vi fått vad detta beror på eller vad pengarna ska användas till. Inte en enda mening har ordföranden lyckats prestera. Och det är sannolikt helt medvetet, för anledningen torde vara generande för den politiska majoriteten.

Sanningen är att man inte har någon koll på det ökande antal personer som får hjälp enligt LSS, inte heller kopplat till budgeten. Sanningen är också att kostnaderna har ökat på grund av införandet av LOV. Därutöver har alliansens misslyckade bemanningsprojekt orsakat stora kostnader. Det handlar alltså om dålig kontroll, dålig budgetuppföljning och ideologi som ska genomföras till vilket pris som helst.

Nu ska priset betalas genom att föra över pengar från andra, redan utsatta, grupper. Vi socialdemokrater kan aldrig stå bakom en sådan politik.

Vi yrkade därför avslag på punkt 1, att föra över 4 miljoner kronor från "Individ- och familjeomsorg". I vårt budgetalternativ har vi förstärkt "Individ- och familjeomsorg" med motsvarande 9 tjänster. Därför är det oerhört provocerande för oss att verksamheten istället får en minskad budget. Vi vet att de socialsekreterare som gör barnavårdsutredningar arbetar under extremt hård press med underbemanning, och att många barn idag inte får den hjälp de har rätt till enligt lag. Vi vet också att det mesta av det förebyggande arbetet redan har fått stryka på foten. Den föreslagna besparingen kommer att slå ytterligare mot förebyggande insatser.

Vi yrkade också avslag på punkt 2. Det handlar om att flytta 3,4 miljoner kronor från äldreomsorgen. Det är lika provocerande för oss socialdemokrater att ta pengar härifrån. I vårt budgetalternativ vill vi istället tillföra ytterligare medel och göra satsningar på ökad kvalitet inom äldreomsorgen. Dessutom vill vi ta bort avgiften på trygghetslarmet, för att bidra till att skapa trygghet för alla våra äldre oavsett man har råd eller inte. Vi blir också provocerade av att alliansen gång efter annan tar pengar från äldreomsorgen när andra verksamheter har ekonomiska bekymmer.

Vi socialdemokrater har trots avslagsyrkandet på punkt 2 inga som helst svårigheter med att pengarna till Silviahemscertifieringen flyttas om. Att all personal oavsett var de jobbar ska ha samma utbildning, är en av de mest svårbegripliga prioriteringar moderaterna gör. Vi tycker att det är viktigt att personalen hela tiden får kompetensutveckling i sitt yrke, men vi har stor respekt för att behoven skiljer sig åt, och att det finns en mängd olika diagnoser och andra utmaningar inom äldreomsorgen.

Socialnämnden har nu under de senare åren ägnat alltför stor iver åt att frekvent föra runt pengar i budgeten mellan de olika verksamhetsområdena. Det gör att det är svårt att följa besluten och i princip omöjligt att göra långsiktiga planeringar. Detta i kombination med den anmärkningsvärt dåliga kontrollen på ekonomin är ett seriöst problem.

Vi socialdemokrater har förståelse för att verksamhetsområdet "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" har behov att ytterligare 14,9 miljoner kronor. Underskottet kommer från en okontrollerad låt-gå politik, men måste ändå hanteras. Vi kan som vi förklarat aldrig medverka till att ställa redan utsatta grupper mot varandra. Vi yrkade därför att istället använda hela utrymmet om 12,5 miljoner kronor som den preliminära skatteprognosen ger. Vi säger ja till besparingen på Silviahemscertifieringen, och de ytterligare medlen som saknas omfördelas från "gemensam verksamhet".

Den moderatledda alliansen väljer hellre att spara på "Individ- och familjeomsorgen" och på "Äldreomsorgen" än att använda de ytterligare pengar som tilldelas enligt den preliminära skatteprognosen. Man väljer att spara på redan utsatta grupper när man inte behöver. Det är inte värdigt.

Vi yrkade bifall till att föra ut den statliga satsningen om 1,8 miljoner kronor till grundskolan. I sammanhanget bör man ändå påtala att regeringens budget skulle ha inneburit betydligt mer pengar till skolan och andra kommunala verksamheter.

Vi är förvånade över att alliansen inte tar chansen att revidera även för BoU-nämnden. Under 2014 ökade befolkningen dubbelt så mycket som prognosen. Den största ökningen var på förskolebarn, och enligt prognosema går kurvan stadigt uppåt. 2014 gick det ungefär 200 barn fler i förskola och skola än prognosema visade. Den sista december 2014 bodde det de facto fler förskolebarn i kommunen än vad vår aktuella budget för 2015 anger. Även antalet barn i fritids är betydligt fler än i prognosen. BoU-nämnden borde rimligtvis ha kommit in med en begäran om uppräknings av budgeten inför 2015.

För den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen

Anita Mattsson

Reservation

Kommunfullmäktige 5 mars 2015

Marie § 24 Reviderad kommunplan för 2015

Miljöpartiets förslag till kommunplan 2015-2018” skulle ha inneburit en förstärkning på 30 miljoner kronor och andra prioriteringar för verksamheterna. Närmare bestämt 13,5 miljoner kr till socialnämnden och därutöver en avsättning på 10 miljoner kr till en social investeringsfond för förebyggande arbete.

Vi anser att Alliansens budget för 2015 är underfinansierad och i synnerhet socialnämndens. Vi kan därför inte tillstyrka att-sats 1 och 2 i ärendet som innebär att mycket viktiga verksamheter såsom Individ- och familjeomsorg och Äldreomsorg åsidosätts och försvagas ytterligare. Detta för att finansiera andra viktiga verksamheter;

”1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde ”Individ- och familjeomsorg” till ”Omsorg om personer med funktionsnedsättning”. Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.

2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde ”Äldreomsorg” till ”Omsorg om personer med funktionsnedsättning”. Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.”

Miljöpartiets yrkande är:

1. 1,9 mkr avsatta för Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen omfördelas till verksamhetsområde ”Omsorg om personer med funktionsnedsättning”.

2. Totalt 2,3 mkr omfördelas från verksamhetsområde ”Gemensam verksamhet” till ”Omsorg om personer med funktionsnedsättning”.

3. Verksamhetsområde ”Omsorg om personer med funktionsnedsättning” tillförs ytterligare 10,7 mkr under 2015.

4. Verksamhetsområde ”Grundskola” tillförs 1,8 mkr för att förbättra resultaten i skolan. – i enlighet med KS förslag

5. Den ökade kostnaden om 12,5 mkr finansieras med ökade intäkter från generella statsbidrag och utjämning

Socialnämnden och förvaltningen har återigen stora svårigheter och i slutet av januari upprättade cheferna en rapport, enligt lex Sarah. Anledningen var av att kommunen inte klarade av att utreda barn och unga som far illa, inom den tid som lagen föreskriver.

För drygt ett år sedan var situationen så kritisk att socialförvaltningen ifrånsade sig ansvaret och lade över det på politikerna. Det handlade om ett stort antal fall (22 st) av barnmisshandel, missbruk - eget och inom familjen, psykosocial ohälsa mm, som inte kunde tas om hand och utredas. Över 54 st fall hade tagit för lång tid att utreda och slutföras inom de fyra månader som lagen kräver.

Alliansens budget har redan resulterat i att socialförvaltningen skurit ner i det förebyggande arbetet, liksom på insatssidan för lättare och tidiga insatser. Detta innebär att det ofta har gått väldigt långt innan människor får hjälp. Mycket kostsamt för kommunen och för dem som behöver kommunens stöd. Att senarelägga det förebyggande arbetet, är både oekonomiskt och omänskligt gentemot våra kommuninvånare.

Alliansen i Tyresö har under många år grovt underfinansierat socialnämndens budget. Organisationen har slimmats, personal har slutat och gått till andra kommuner där de fått bättre betalt. Som nödlösning har konsulter satts in, avsevärt dyrare och där både kontinuitet och kvalitet blivit lidande. Mycket ineffektivt och sämre för tyresöborna.

Vi i Miljöpartiet har länge påtalat bristerna och verkat för att socialtjänsten ska stärkas, med fler tjänster och högre löner. Allt fler barn och ungdomar är i behov av kommunens stöd och resurser, men istället för att stärka, så har alliansen försvagat. Färre socialsekreterare ska klara ett mer omfattande och tyngre uppdrag. Personalen jobbar och sliter men är för få för att hinna med. Situationen på socialtjänsten innebär inte bara påfrestning för personalen, utan ännu allvarigare – att barn kan utsättas för barnmisshandel! I och med detta beslut pressas personalen ytterligare. Vad blir konsekvenserna? Vem tar ansvar?

Troligtvis behövs flera (5st?) socialsekreterartjänster för att kvalitetssäkra verksamheten och få en långsiktighet. Vi är skyldiga våra kommuninvånare och vår personal det. Tyresö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, det har vi alla partier som mål, men det räcker inte med ord – det krävs handling också!

Socialförvaltningen står inför en enorm utmaning – för att upprätthålla servicen gentemot invånarna, för att inte pressa medarbetarna över det yttersta och för att personalen ska stanna kvar. Socialsekreterarna måste kunna arbeta under rimliga förhållanden - för att hinna med sitt arbete och inte riskera att fatta felaktiga beslut. Lagen är överordnad budgeten.

Läs Miljöpartiets kommunplan i sin helhet:

<http://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1764314>

För Miljöpartiet de gröna i Tyresö

Marie Åkesdotter

Peter Bylund

UTDRAG

§ 23

Dnr 2014/KS 0141 10

Reviderad budget för 2015

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.
2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.
3. Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 7,5 mkr under 2015.
4. Verksamhetsområde "Grundskola" tillförs 1,8 mkr för att förbättra resultaten i skolan.
5. Den ökade kostnaden om 9,3 mkr finansieras med ökade intäkter från generella statsbidrag och utjämning.

Reservation

Anita Mattsson (S) reserverar sig med hänvisning till särskilt yttrande i kommunledningsutskottet 2015-02-05 § 18 (bilaga).

Marie Åkesdotter (MP) reserverar sig (bilaga).

Protokollsanteckning

Marcus Obligado (V) hade inte deltagit i beslut om han hade haft rösträtt, med hänvisning till det egna budgetförslaget.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen föreslår att den av fullmäktige fastställda budgeten för 2015 revideras beroende på faktorer som påverkar kommunens ekonomi,

Justeraendes sign

Utdragsbestyrkande

vilka redogörs för i bifogad tjänsteskrivelse.

Ärendet bereddes vid kommunledningsutskottets sammanträde den 5 februari 2015. Sedan kommunledningsutskottets behandling har en femte beslutspunkt tillkommit om finansiering av ökad kostnad.

Ordförandeförslag

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.
2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.
3. Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 7,5 mkr under 2015.
4. Verksamhetsområde "Grundskola" tillförs 1,8 mkr för att förbättra resultaten i skolan.
5. Den ökade kostnaden om 9,3 mkr finansieras med ökade intäkter från generella statsbidrag och utjämning.

Yrkande

Marie Åkesdotter (MP) och Anita Mattsson (S) yrkar avslag till beslut 1 och 2.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på ordförandeförslaget. Ordföranden ställer proposition på Marie Åkesdotters (MP) och Anita Mattssons (S) yrkande. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Bilagor

Protokollsutdrag från kommunledningsutskottet § 18.pdf
Tjänsteskrivelse Förslag till reviderad budget 2015.pdf
Socialnämndens nämndplan 2015.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Reservation

Kommunstyrelsen 17 februari 2015

Ärende 2 Reviderad kommunplan för 2015

Miljöpartiets förslag till kommunplan 2015-2018" skulle ha inneburit en förstärkning på 30 miljoner kronor och andra prioriteringar för verksamheterna. Närmare bestämt 13,5 miljoner kr till socialnämnden och därutöver en avsättning på 10 miljoner kr till en social investeringsfond för förebyggande arbete.

Vi anser att Alliansens budget är underfinansierad och i synnerhet socialnämndens. Vi kan därför inte tillstyrka att-sats 1 och 2 i ärendet som innebär att mycket viktiga verksamheter åsidosätts och försvagas ytterligare. Detta för att finansiera andra viktiga verksamheter;

"1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.

2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år."

Socialnämnden har nu återigen stora svårigheter och i slutet av januari upprättade cheferna en rapport, enligt lex Sarah. Anledningen var av att kommunen inte klarade av att utreda barn och unga som far illa, inom den tid som lagen föreskriver.

För drygt ett år sedan var situationen så kritisk att socialförvaltningen ifrånsade sig ansvaret och lade över det på politikerna. Det handlade om ett stort antal fall (22 st) av barnmisshandel, missbruk - eget och inom familjen, psykosocial ohälsa mm, som inte kunde tas om hand och utredas. Över 54 st fall hade tagit för lång tid att utreda och slutföras inom de fyra månader som lagen kräver.

Alliansens budget har redan resulterat i att socialförvaltningen skurit ner i det förebyggande arbetet, liksom på insatssidan för lättare och tidiga insatser. Detta innebär att det ofta har gått väldigt långt innan människor får hjälp. Mycket kostsamt för kommunen och för dem som behöver kommunens stöd. Att senarelägga det förebyggande arbetet, är både oekonomiskt och omänskligt gentemot våra kommuninvånare.

Alliansen i Tyresö har under många år grovt underfinansierat socialnämndens budget. Organisationen har slimmats, personal har slutat och gått till andra kommuner där de fått bättre betalt. Som nödlösning har konsulter satts in, avsevärt dyrare och där både kontinuitet och kvalitet blivit lidande. Mycket ineffektivt och sämre för tyresöborna.

ArCu 83

Vi i Miljöpartiet har länge påtalat bristerna och verkat för att socialtjänsten ska stärkas, med fler tjänster och högre löner. Allt fler barn och ungdomar är i behov av kommunens stöd och resurser, men istället för att stärka, så har alliansen försvagat. Färre socialsekreterare ska klara ett mer omfattande och tyngre uppdrag. Personalen jobbar och sliter men är för få för att hinna med. Situationen på socialtjänsten innebär inte bara påfrestning för personalen, utan ännu allvarigare – att barn kan utsättas för barnmisshandel!

Troligtvis behövs flera (5st?) socialsekreterartjänster för att kvalitetssäkra verksamheten och få en långsiktighet. Vi är skyldiga våra kommuninvånare och vår personal det. Tyresö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, det har vi alla partier som mål, men det räcker inte med ord – det krävs handling också!

Socialförvaltningen står inför en enorm utmaning – för att upprätthålla servicen gentemot invånarna, för att inte pressa medarbetarna över det yttersta och för att personalen ska stanna kvar. Socialsekreterarna måste kunna arbeta under rimliga förhållanden - för att hinna med sitt arbete och inte riskera att fatta felaktiga beslut. Lagen är överordnad budgeten.

Läs Miljöpartiets kommunplan i sin helhet:

<http://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1764314>

För Miljöpartiet de gröna i Tyresö

Marie Åkesdotter, ledamot

Peter Bylund, ersättare

§ 18

Dnr 2014/KS 0141 10

Reviderad budget för 2015

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.
2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Silviabernscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.
3. Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 7,5 mkr under 2015.
4. Verksamhetsområde "Grundskola" tillförs 1,8 mkr för att förbättra resultaten i skolan.

Marie Åkesdotter (MP) deltar inte i beslut med hänvisning till eget budgetförslag.

Särskilt yttrande

Anita Mattsson (S) lämnar särskilt yttrande (bilaga).

Protokollsanteckning

Marcus Obligado (V) hade inte deltagit i beslut om han hade haft rösträtt.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen föreslår att den av fullmäktige fastställda budgeten för 2015 revideras beroende på faktorer som påverkar kommunens ekonomi, vilka redogörs för i bifogad tjänsteskrivelse.

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Ordförandeförslag

Jag föreslår att kommunledningsutskottet föreslår kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta att:

1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.
2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Sivilhemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.
3. Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 7,5 mkr under 2015.
4. Verksamhetsområde "Grundskola" tillförs 1,8 mkr för att förbättra resultaten i skolan.

Yrkande

Anita Mattsson (S) yrkar avslag till beslutspunkt 1 och 2. Anita Mattsson (S) yrkar bifall till beslutspunkt 3 och 4.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på Anita Mattssons (S) yrkanden.
Ordföranden ställer proposition på ordförandeförslaget.
Kommunledningsutskottet beslutar enligt ordförandeförslaget.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Förslag till reviderad budget 2015.pdf
Socialnämndens nämndplan 2015.pdf

Justerares sign AM			Utdragsbestyrkande
-----------------------	---	--	--------------------

Särskilt yttrande

Kommunledningsutskottet 2015-02-05

§ 18 Reviderad budget för 2015

I ärendet angående reviderad budget för 2015 yrkade vi avslag på punkt 1 och 2. Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" har behov av ekonomiskt tillskott, men detta får inte ske på bekostnad av andra viktiga verksamheter. I vårt budgetalternativ hade vi förstärkt "Individ- och familjeomsorg" med motsvarande nio tjänster. Det är därför oerhört besvärande för oss att se att alliansen istället vill minska den budgeten, vilket omöjliggör önskvärda satsningar. Vi skulle exempelvis prioritera rekrytering av personal för att säkerställa barnavårdsutredningarna, och för att möjliggöra att visst annat strategiskt arbete sker i egen regi, vilket också skulle bidra till besparingar och förmodligen högre kvalitet.

Samma förhållande gäller vid "Äldreomsorg". När ersättningarna till utförarna höjdes - såvitt vi förstått för att Lindalen inte skulle sluta - gjorde den kommunala verksamheten ett överskott. Detta överskott bör enligt vår uppfattning gå tillbaka till verksamheten för att ha möjlighet att istället öka kvalitén i äldreomsorgen. Det kan aldrig vara rimligt att kräva att kommunal verksamhet ska gå med överskott för att finansiera annan verksamhet, medan privata aktörer behåller sitt överskott. Eftersom vi i vårt budgetalternativ också ville satsa ytterligare på äldreomsorgen, bland annat genom att ta bort avgiften på trygghetslarmet anser vi att majoritetens agerande är ytterst provokativt.

Trots vårt avslagsyrkande vill vi betona att vi inte har några svårigheter med att avstå från Silviahemscertifieringen. Personalen ska givetvis kompetensutvecklas, men detta ska ske utifrån att det föreligger olika behov vid olika insatser.

Vi röstade ja till att "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" ska tillföras ytterligare pengar, i den delen som handlade om "friska" pengar. Dock bör påtalas att det ökade utrymmet i en positiv skatteprognos är större än så, och att ytterligare pengar kan fördelas till de verksamheter som har stora behov. Att hela tiden föra runt pengar från den som för tillfället har mest, som socialnämnden ägnat stor iver åt, är negativt för verksamheterna, eftersom de aldrig kan göra långsiktiga planeringar. Långsiktigt i det här fallet är begränsat till mindre än ett år.

För socialdemokraterna

Anita Mattsson

Tyresö kommun
Kommunledningskontoret
Sigbritt Martinsson
Ekonomichef
08-5782 9140
sigbritt.martinsson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2015-01-26
1 (3)

Diaenummer
2014/KS 0141 10

Kommunstyrelsen

Förslag till reviderad budget 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.
2. Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.
3. Verksamhetsområde "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 7,5 mkr under 2015.
4. Verksamhetsområde "Grundskola" tillförs 1,8 mkr för att förbättra resultaten i skolan.

Kommunledningskontoret

Bo Renman
Kommundirektör

Sigbritt Martinsson
Ekonomichef

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen föreslår att den av fullmäktige fastställda budgeten för 2015 revideras beroende på nedan nämnda faktorer som påverkar kommunens ekonomi.

Enligt skatteunderlagsprognos 2014-12-19 blir kommunens preliminära skatte- och bidragsintäkter ca 12,5 mkr högre jämfört med antaganden i kommunplan 2015-2018.

Efter valet 2014 fick Sverige en ny regering och en budgetproposition som fick påverkan på kommunens ekonomi från och med 2015. Bland annat innehöll budgetpropositionen förslag om höjning av arbetsgivaravgifter för yngre och äldre arbetskraft, och kommunerna skulle kompenseras via det generella statsbidraget. När Riksdagen behandlade förslaget röstades det sedermera ned och Alliansens budgetförslag gäller under 2015. I den vinnande budgeten sker ingen förändring av arbetsgivaravgifterna under 2015. Däremot återfinns en satsning inom skolans område avseende läxhjälp med mera, vilket ökar kommunens intäkter med ca 1,8 mkr.

Kommunens befolkning har ökat mer än prognos under 2014, vilket påverkar stodeken på generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, men också efterfrågan på vård och omsorg och framför allt skola.

Socialnämnden har i sina ekonomiska prognoser aviserat ett underskott gentemot budget i sina verksamhetsområden. Nämnden har vid sin behandling av nämndplanen för 2015 föreslagit ett antal omdisponeringar mellan de verksamhetsområden nämnden ansvarar för. Dessutom begär nämnden att verksamhetsområdet "Omsorg om personer med funktionsnedsättning" tillförs ytterligare 7,5 mkr under 2015 för att klara sina åtaganden. Nämnden föreslår följande omfördelningar i förhållande till de av kommunfullmäktige fastställda anslagen.

Totalt 4,0 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Individ- och familjeomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Detta innebär att arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år.

Totalt 3,4 mkr omfördelas från verksamhetsområde "Äldreomsorg" till "Omsorg om personer med funktionsnedsättning". Silviahemscertifieringen av äldreomsorgen skjuts i och med detta upp ett år.

Den samlade effekten av ovan redovisade förändringar innebär att kommunens ekonomiska resultat förbättras med 3,2 mkr.

§ 1094

Dnr 2014/SN 0219 003

Nämndplan 2015

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen

1. I budgetramen för 2015 återföra de 1 500 tkr som flyttades från Omsorgen för personer med funktionsnedsättning till Individ- och familjeomsorgen i början på 2014.
2. I budgetramen överföra de 1 500 tkr som flyttades från Äldreomsorgen till Individ- och familjeomsorgen i början på 2014 till Omsorgen om personer med funktionsnedsättning.
3. Det nämndöverskridande arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år. De 2 500 tkr som är avsatta för detta under 2015 överförs till verksamhetsområdet Omsorg för personer med funktionsnedsättning.
4. Starten för Silviahemscertifiering av Äldreomsorgen skjuts upp med ett år. De 1 900 tkr som är avsatta för detta under 2015 överförs till verksamhetsområdet Omsorg för personer med funktionsnedsättning.
5. I syfte att kunna uppnå en budget i balans för verksamhetsområdet Omsorg om personer med funktionsnedsättning, tillförs 7 500 tkr utöver de förändringar som anges i punkterna 1-4 ovan (7 400 tkr).

Socialnämndens beslut

1. Efter beslut i kommunstyrelsen och i samband med uppföljning T1 2015 kommer nämndplanen att revideras.
2. Socialnämnden fastställer nämndplanen för 2015.

Protokollsanteckning

Det antecknas på begäran av Carl-Johan Karlsson (s) att socialdemokraterna inte deltar i beslutet utan hänvisar till det budgetförslag som finns i kommunplanen.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Peter Söderlund (mp) deltar inte i beslutet utan hänvisar till det budgetförslag som finns i kommunplanen.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställer vision och mål inom fem prioriterade strategiska målområden. De anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. Fullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtaganden som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Nämnderna formulerar verksamhetsmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna. I nämndplanerna fastställs kvalitetsgarantier för verksamhetsområdet.

För Individ och familjeomsorgen samt för Äldreomsorgen presenteras en budget i balans i nämndplanen 2015.

För verksamhetsområdet Omsorg för personer med Funktionsnedsättning konstateras att det är ytterst tveksamt om verksamheten kan bedrivas inom ramen för tilldelad budget.

Ordförandeutlåtande

Se ordförandeutlåtande i bilaga

Bilagor

- Ordförandeutlåtande Nämndplan 2015 reviderad.pdf
- Tjänsteskrivelse Nämndplan 2.pdf
- NÄMNDPLAN 2015 SOCIALNÄMNDEN.pdf
- BILAGA 2 Kvalitetsgarantier Vårdighetsgarantier.pdf
- BILAGA 3 Riskhantering - 2015.pdf
- Bilaga 4 Handlingsplan för kommunikation.pdf
- BILAGA 5 Styrande planer och policys - 2015.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Ordförandeutlåtande Nämndplan 2015

Socialnämndens ansvarsområden är grunden i det sociala skyddsnetet där den som inte klarar att stå på egna ben kan få stöd och vägledning för att åter ta kontroll över sin vardag och framtid. Tyresö är i det stora hela en valmående kommun. Arbetslösheten är låg, sysselsättningen hög och resultaten i skolan blir allt bättre. Men trots det finns det utmaningarna på flera håll. Antalet äldre ökar stadigt varför omsorgen behöver byggas ut. Fler människor är diagnostiserade med en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och tack vare ökade ambitioner så hittas fler familjer och barn som lever i en socialt utsatt miljö. För att möta detta krävs förstärkta resurser. Därför har kommunfullmäktige utökat socialnämndens budgetram med 39,5 Mkr eller 6,3 %. Men enbart resurser räcker inte. För att kunna göra skillnad krävs också samarbeten, kreativitet och mod att våga förändra. Tyresö har en god tradition av att möta framtiden med nya idéer. I samarbete med ideburna organisationer utvecklas samverkan och i samarbete med myndigheter utvecklas insatser. Ung i Tyresö, En väg in, Trygg i Tyresö, Carpe, konsultationsteam och socialstyrelsens projekt om samordning mellan vuxenheten och barn & unga är några exempel på detta. Liksom omvärlden står verksamheterna aldrig still och så ska det fortsätta. I Tyresö finns alla förutsättningar att göra nya framsteg. Framsteg som leder till att Tyresö blir den attraktivaste kommunen i stockholmstegionen. Under 2015 lägger nämnden särskilt fokus vid dessa frågor:

- Utanförskap under lång tid blir i sig ett hinder i strävan att komma tillbaka till egen försörjning. Därför måste arbetet med att ytterligare minska bidragsberoendet fortsätta.
- Alla föräldrar vill ge sina barn en trygg uppväxt och där det behövs ska socialtjänsten finnas till hands för att de ska lyckas. Nämnden satsar 2,5 Mkr på förebyggande arbete riktat till barn och unga.
- Barn som lever med våld eller annan utsatthet ska få hjälp tidigt. Därför satsar nämnden 7,5 Mkr på vård och behandlingsinsatser.
- Motet med socialtjänsten är inte alltid vad den enskilde önskar, men målet måste alltid vara att hen lämnar det med en känsla av att ha blivit lyssnad på och tagen på allvar. Förvaltningschefen får därför i uppdrag att utveckla ett systematiskt arbete med brukarundersökningar.
- Skuldradgivningen är en kompetenshöjande insats som leder till självständighet och ansvarstagande för den som får kontroll på sin privatekonomi. För att minska beroenderisken av ekonomiskt bistånd får förvaltningschefen i uppdrag att utveckla samarbetet med kommunens skuldradgivning.
- Varje medarbetare är viktig för att den löpande verksamheten fungerar och utvecklas. Därför ska förvaltningen se till att de har en motiverande och bra arbetsmiljö. Målen handlar om att medarbetarna kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsplats och att sjukfrånvaron är låg.
- Socialförvaltningen är både en myndighet och en serviceorganisation. Förutom att bistandsbesluten ska vara rättssäkra är det viktigt att tyresöborna får ett bra bemötande. Därför är det ett av socialnämndens mål.
- Inom omsorgen finns idag en mångfald av aktörer som arbetar på socialnämndens uppdrag. För att de ska kunna bedriva en kvalitativ verksamhet är det viktigt att de får rätt information

K
/

i rätt tid och att verksamheten underlättas där det är möjligt. Nämnden har därför ett mål om att dessa aktörer ska vara nöjda med samarbetet med kommunen.

- När omsorgen växer gäller det att planera i god tid. Därför får förvaltningschefen i uppdrag att strukturera samarbetet med övriga inblandade förvaltningar så att så sker.
- Människor som bor i kommunens LSS-bostäder ska ha rimliga ekonomiska möjligheter att betala för sig. Därför får förvaltningschefen i uppdrag att utreda hur brukarnas möjlighet att betala hyra ska kunna tillgodoseas.
- Omsorgen om personer med funktionsnedsättning förstärks med 5,6 Mkr för att skapa fler LSS bostäder.
- Om man vid ålders höst får behov av omsorg ska den ges med respekt för den enskildes person och önskemål. Därför har nämnden målsättningar om kundnöjdhet inom insatserna hjälp i hemmet och vård- och omsorgsboende.
- Kvalitet inom äldreomsorgen handlar också om bra rutiner för att undvika skador. Därför finns ett mål även för detta.
- På uppdrag av kommunfullmäktige inleds nu en historisk kompetenssatsning för alla medarbetare inom äldreomsorgen. Genom att låta Silviahemmet certifiera verksamheten förbättras medarbetarnas möjlighet att möta människor med demens på ett bra sätt. Utbildningen handlar bl a om att bygga team runt den demente tillsammans med anhöriga. Nämnden avsätter 1,9 Mkr för att påbörja arbetet med Silviahemscertifieringen.
- Många verksamhetsformer har genomförts och nu tas ytterligare ett viktigt steg. Genom att upphandla insatsen vård- och omsorgsboende ökar mångfalden och möjligheterna för den enskilde att hitta rätt utifrån egna behov och önskemål. Nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att utreda hur detta ska kunna göras.
- Världen är i ständig förändring. Därför behöver förberedelserna inför nästa nämndplan börja i god tid. En omvärldsanalys som innehåller behovsprognoser ska göras och presenteras för nämnden i april 2014.
- Äldreomsorgen byggs ut med 21,2 Mkr.

Tyreso kommun
Socialförvaltningen
Bengt Isaksson
Verksamhetskontroller

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2014-11-20

Dnr: 2014/SN 0219 003

Socialnämnden

Nämndplan 2015

Förslag till kommunstyrelsen

1. I budgetramen för 2015 återföra de 1 500 tkr som flyttades från Omsorgen för personer med funktionsnedsättning till Individ och familjeomsorgen i början på 2014.
2. I budgetramen överföra de 1 500 tkr som flyttades från Äldreomsorgen till Individ och familjeomsorgen i början på 2014 till Omsorgen om personer med funktionsnedsättning.
3. Det nämndöverskridande arbetet med att förstärka förebyggande insatser senareläggs med ett år. De 2 500 tkr som är avsatta för detta under 2015 överförs till verksamhetsområdet Omsorg för personer med funktionsnedsättning.
4. Starten för Silvhemscertifiering av Äldreomsorgen skjuts upp med ett år. De 1 900 tkr som är avsatta för detta under 2015 överförs till verksamhetsområdet Omsorg för personer med funktionsnedsättning.
5. I syfte att kunna uppnå en budget i balans för verksamhetsområdet Omsorg om personer med funktionsnedsättning, tillförs 7 500 tkr utöver de förändringar som anges i punkterna 1-4 ovan (7 400 tkr)

Förslag till socialnämndens beslut

1. Efter beslut i kommunstyrelsen och i samband med uppföljning T1 2015 kommer nämndplanen att revideras.
2. Socialnämnden fastställer nämndplanen för 2015

Socialförvaltningen

Åsa Danielsson
Förvaltningschef

Bengt Johansson
Verksamhetskontroller

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställer vision och mål inom fem prioriterade strategiska målområden. De anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. Fullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtgärder som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är utsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Nämnderna formulerar verksamhetsmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna. I nämndplanerna fastställs kvalitetsgarantier för verksamhetsområdet.

För Individ- och familjeomsorgen samt för Äldreomsorgen presenteras en budget i balans i nämndplanen 2015.

För verksamhetsområdet Omsorg för personer med Funktionsnedsättning konstateras att det är ytterst tveksamt om verksamheten kan bedrivas inom ramen för tilldelad budget.

Till tjänsteskrivelsen bifogas Nämndplan för 2015 samt fem bilagor (Bilaga 1 -Nyckeltal, Bilaga 2 - Kvalitets/Värdighetsgarantier, Bilaga 3 – Riskhantering och internkontrollplan, Bilaga 4 – Kommunikationsplan samt Bilaga 5 – Styrande planer och policy's).
Notera att Bilaga 1- Nyckeltal delas ut vid sammanträdet.

Ärendet kommer även att redovisas muntligt vid nämndens sammanträde

Sammanfattning med prioritetsordning

Tyresö kommun är en attraktiv och växande kommun där behoven av service och stöd från socialförvaltningen förändras och blir mer omfattande. En av de största utmaningarna för kommunen /socialförvaltningen är därför de närmsta åren att åtgärda bristen på bostäder. När klienter eller brukare har fått behandlingsinsatser via socialnärsköten utanför kommunen behövs ofta en bostadslösning med stödsats vid återkomst till kommunen. Personer som blivit ensamma, ensamkommande barn och nyanlända som kommer till kommunen i en allt högre omfattning behöver en fungerande boendelösning. Funktionshinderområdet och Aldreomsorgen behöver fler boendelösningar de närmsta åren.

2013 genomförde konsultföretaget PwC en genomlysning av socialförvaltningens tre olika verksamhetsområden och konstaterade följande utvecklingsområden:

- Behov av att arbeta mer med strategisk planering och utveckling. Konkurrensutsättning och förändringar i kommunens organisation skapar ett behov av att utveckla nya arbetsformer.
- Behov av att tydliggöra uppdragen för alla enheter och för varje enhets del i helheten för att kunna prioritera rätt i dialog med socialnämnden varje år.
- Bättre fokus på personer med komplexa behov samt arbetsformer och insatser för dessa
- Behov av ett omtag vad gäller LSS och riktlinjer för biståndsbedömning. Avståndet mellan biståndshandläggare och de som verkställer behöver behöva minskas för rätt stöd i rätt omfattning.
- Behov av att tydliggöra socialpsykiatriens uppdrag och plats i organisationen.
- Säkerställa en systematisk uppföljning av socialförvaltningens arbete där arbetet ständigt utvärderas, där ny arbetsmodell kan skapas till förmån för att något annat monteras ut.

Socialförvaltningen har under 2013 och 2014 inte kunnat arbeta så aktivt med att åtgärda ovanstående behov av förändring som vore önskvärt då förändring skett på förvaltningschefsposten. Detta förändringsarbete genomförs nu med hjälp av konsult med start december 2014. Målsättningen är en organisation med ett tydligt brukarfokus som säkerställer en

effektiva och tydliga ledning, styrning och uppföljning inåt i förvaltningen, inom kommunen och ut mot kommunmedborgarna.

Fokus för 2015 är således:

1. Tydlig och bra ledning, styrning och uppföljning av verksamheten i enlighet med kommunens styrmödel
2. Att finna former för en ekonomi i balans där uppdrag och förslag till prioriteringar kan utvärderas bättre för socialnämnden och där vi hittar goda former för att beskriva inflöde, utflöde och den kvalitet vi uppnår.

För IFO

Att möta den utmaning som finns i att kommunen behöver öka sitt mottagande av ensamkommande från idag 9 platser till 25 platser vilket innebär att den välfungerande boendekedjan behöver dubbleras och ytterligare former för mottagande behöver arbetas fram

Fler ungdomar behöver tas hem från behandlingsplacementar och få boendestöd hemma i Tyresö kommun

Att hitta former och resurser för det utökade uppdrag som ny lagstiftning medfört inom området barn och unga

För FO

Att genomlys och revidera nuvarande riktlinjer för bistandsbedömning för rätt stöd i rätt omfattning såväl LSS som SoL

Att utveckla arbetsmetoder inom LSS och socialpsykiatrin för att säkerställa en god uppföljning av varje enskilt beslut och en utvärdering av arbetet i syfte att uppnå en kostnads och kvalitetseffektivering

För ÅO

Att utveckla nya arbetsmetoder och former för service och kvalitetsuppföljning för att bättre kunna möta den ökade konkurrensutsättningen av tjänsteutförandet mellan privata aktörer och egen regi.

Att säkerställa att vi uppfyller alla krav på service och kvalitetsuppföljning inom hälso och sjukvårdsområdet med de nya förändringar som ligger.

NÄMNDPLAN 2015

Socialnämnden

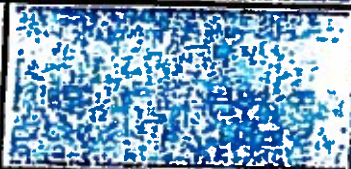

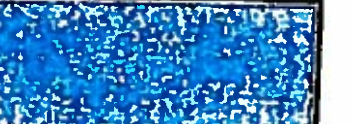
2014-11-26, § 1094

tyresö kommun

Strategiska målområden och mål

VISION - STRATEGISKA MÅLOMRÅDEN	KOMMUNENS MÅL	SOCIALNÄMNDENS MÅL	
Tyresös vision	Livskvalitet - den attraktiva kommunen	Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner	 ÅO: Personer som är 65 år och äldre och som bor på vård- och omsorgsboende ska inte få fallskador, vara underrådade eller ha trycksår
	Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum	Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner	
		Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen	ÅO: Brukarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med hemtjänst och vård- och omsorgsboende ÅO, FH Myndighet: Personer som söker bistånd är nöjda med biståndsavdelningens arbete gällande
	Blomstrande näringsliv	Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet	
		Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat	
	God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter	Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen	FH och ÅO: Enskilda aktörer är nöjda med samarbetet med kommunen
Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög			
Attraktiv arbetsgivare	Verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser	IFO: Öta självförsörjningsgraden IFO, FH, ÅO: Verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser	
	Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare		
Attraktiv arbetsgivare	Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent	IFO, FH, ÅO: Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent	
	Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål	FH, ÅO: Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställda önskemål	
	Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare	IFO, FH, ÅO: Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare	

Nämndplan

Innehållsförteckning

1	Inledning och allmänna förutsättningar.....	5
1.1	Uppdraget.....	5
1.2	Nålstyrningsprocessen.....	5
1.3	Visionen.....	6
1.4	Strategiska målområden.....	7
2	Socialnämnden med verksamhetsområden.....	10
2.1	Verksamhetsområde 4 - Individ- och familjeomsorgen.....	12
2.1.1	Verksamhet och syfte.....	12
2.1.2	Verksamhetens inriktning.....	12
2.1.3	Omvärldsanalys för verksamhetsområdet.....	12
2.1.4	Strategiska mål för verksamhetsområdet.....	15
2.1.5	Särskilda uppdrag.....	15
2.1.6	Ekonomi.....	16
2.1.7	Nyckeltal.....	17
2.1.8	Verksamhetspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier.....	17
2.2	Verksamhetsområde 5 - Omsorg om personer med funktionsnedsättning.....	18
2.2.1	Verksamhet och syfte.....	18
2.2.2	Verksamhetens inriktning.....	18
2.2.3	Omvärldsanalys för verksamhetsområdet.....	18
2.2.4	Strategiska mål för verksamhetsområdet.....	20
2.2.5	Särskilda uppdrag.....	21
2.2.6	Ekonomi.....	22
2.2.7	Nyckeltal.....	24
2.2.8	Verksamhetspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier.....	24
2.3	Verksamhetsområde 6 - Äldreomsorgen.....	25
2.3.1	Verksamhet och syfte.....	25
2.3.2	Verksamhetens inriktning.....	25
2.3.3	Omvärldsanalys för verksamhetsområdet.....	25
2.3.4	Strategiska mål för verksamhetsområdet.....	28
2.3.5	Särskilda uppdrag.....	30
2.3.6	Ekonomi.....	30
2.3.7	Nyckeltal.....	32
2.3.8	Verksamhetspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier.....	32
3	Uppföljning, internkontroll och kommunikation.....	33
3.1	Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier.....	33
3.2	Årshjulet.....	33

3.3	Riskhantering och intern kontroll	34
3.4	Kommunikation	34
3.5	Styrande planer och policy s	34

Bilagor

Bilaga 1 - Nyckeltal, Bilaga 2 - Kvalitetsgarantier, Bilaga 3 - Riskhantering och internkontroll, Bilaga 4 - Kommunikationsplan, Bilaga 5 - Styrande planer och

1 Inledning och allmänna förutsättningar

1.1 Uppdraget

Kommunens uppdrag är att erbjuda service och tjänster av god kvalitet till kommunens invånare, för deras olika skeden i livet. Inom kommunen ska vi säkerställa att vi har en helhetssyn, medborgarfokus och att vi arbetar långsiktigt. För att kommunens resurser ska utnyttjas effektivt och ge högsta möjliga kvalitet är det också viktigt att medarbetare på alla nivåer inom kommunen involveras och är delaktiga i kvalitetsarbetet.

Vi har en gemensam vision och strategiska målområden som ledstjärnor för allt arbete inom Tyresö kommun. Utifrån dessa kommunicerar vi även kommunens mål och strategier till medborgarna.

Kommunplanen beslutas av kommunfullmäktige och beskriver målen och inriktningen för perioden 2015–2018. I kommunplanen anges den gemensamma visionen och mål inom fem strategiska målområden. Dessa fastställs för hela mandatperioden. I planen anges också inriktningen för vart och ett av de 22 verksamhetsområdena. Varje avsnitt om respektive verksamhetsområde inleds även med en beskrivning av verksamhetens innehåll och syfte. Dessutom anges ett antal särskilda uppdrag till nämnderna.

Tyresö kommun arbetar med styrning, planering och uppföljning av kommunens arbete. Detta syftar till att ge Tyresöborna största möjliga nytta för skattepengarna. Målstyrningen i kommunen sker i allt väsentligt enligt den styrprocess som godkändes av kommunfullmäktige den 14 april 2011. Förutsättningarna för kommunens planering uppdateras årligen, och en ny ekonomisk plan fastställs av fullmäktige. Denna kommunplan bygger på de ekonomiska och demografiska förutsättningar som var kända 30 april 2014.

Målen och de ekonomiska ramarna baseras på den omvärldsanalys som tagits fram i samverkan mellan nämnder, förvaltningar, råd och fackliga organisationer. Anslagsfördelningen och de särskilda uppdragen till verksamhetsområdena omprövas varje år utifrån bland annat förändrade ekonomiska och demografiska förhållanden.

1.2 Målstyrningsprocessen

För att kommunens vision ska kunna förverkligas krävs att hela organisationen arbetar mot de angivna målen. Målstyrningsprocessen är ett stöd i detta arbete med att uppfylla kommunens uppdrag och mål.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer vision och mål inom fem prioriterade strategiska målområden. De anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. Fullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtgärden som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Nämnderna

Nämnderna formulerar verksamhetsmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna. I nämndplanerna fastställs kvalitetsgarantier för verksamhetsområdet.

Enheterna

Enheterna formulerar aktiviteter som ska bidra till att nämndens mål och kvalitetsgarantier uppfylls samt till att eventuella uppdrag genomförs. Enheterna formulerar inga egna mål.

Uppföljning är viktigt i målprocessen

Målen och uppdragen fördelas till respektive verksamhetsområde eller enhet. Dessa ska sedan följas upp och visa måluppfyllelse för såväl helheten som för de olika verksamhetsområdena och enheterna.

Samtliga mål ska följas upp med hjälp av indikatorer, till exempel verksamhetsmät och nyckeltal. Indikatorerna följs med varierande frekvens beroende på de resultat som finns tillgängliga. Uppföljning med analys är en viktig del i processen och beskrivs närmare i avsnittet nedan "Uppföljning, internkontroll och kommunikation".

1.3 Visionen

I Tyreso bor nu drygt 60 000 invånare, och det finns en stark känsla för hemkommunen i Tyreso. Kommunens läge med närhet till naturen, skärgården, storstaden och en expansiv arbetsmarknad bidrar till den positiva utvecklingen. Den långsiktiga stadsbyggnadsplaneringen och genomtänkta markanvändningen är en del i framgången. Det har skapat ett Tyreso där livskvalitet står i främsta rummet. God ekonomisk hushållning, effektiva verksamheter och medveten uthållig prioritering av viktiga kamverksamheter placerar Tyreso i framkant när det gäller resultat och kvalitet.

Tack vare en målmedveten satsning på skolan och kunskap har utbildningsnivån höjts markant. Förskolan och grundskolan har ett särskilt fokus på att se varje individ och låta varje barn utvecklas utifrån sin potential. Utvecklingen har gått från "en skola för alla" till "en skola för var och en" där varje elev lotsas fram till att nå utbildningsmålen. Det finns en stor mångfald i förskolan och skolan i Tyreso. Inom gymnasieutbildningen finns ett brett utbud och en stor valfrihet i hela regionen. Detta utbud präglas av kvalitet och konkurrenskraft tack vare kommunens profilering mot entreprenörskap och närkontakt med näringsliv och arbetsmarknad. Tyreso är nu sedan flera år en av Sveriges bästa skolkommuner.

Tyreso är en välmående kommun med små sociala problem. Detta är en konsekvens av en ökad självförsörjning, låg arbetslöshet och rätt prioriteringar inom välfärdens kärna. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och är väl anpassad till de äldres behov och efterfrågan. Omsorgen präglas av mångfald och ger goda möjligheter till inflytande, valfrihet och självbestämmande. Det finns en variation av boendeformer för äldre i alla delar av kommunen.

Tyreso är känd för sitt framgångsrika föreningsliv. Barn och ungdomar står i fokus med en stor bredd på utbudet. Tyreso har även år efter år legat i toppen när företagsklimatet rankas. Med ett rikt och differentierat näringsliv med många småföretagare är Tyreso något av ett "Stockholms Gnosjö". God planering har möjliggjort nya företag och arbetsplatser i Tyreso inom en rad olika områden, vilket har stärkt serviceutbudet i kommunens olika delar. Skrubboområdet har numera mängder av arbetsplatser.

Antalet besökande turister i kommunen har ökat bland annat genom att övernattningsmöjligheterna har blivit fler och genom att Tyreso slott och park fyllts med aktivitet.

Kommunens ekonomi är stabil och i bra balans. God hushållning med våra gemensamma resurser, effektivitet, nytänkande och goda medarbetare samt ett gott samarbete med grannkommunerna, inte minst på Södertörn, är några av skälen till den goda ekonomin.

Tyreso har uppmärksammat för sina särskilda satsningar på att öka fokus på medborgarna och sätta Tyresoborna i centrum. Öppenhet, närhet och lyhörddhet präglar kommunens arbete. Det har resulterat i en topposition i landet vad gäller nöjda medborgare.

I Tyreso finns en bra blandning av olika boendeformer med både bostads- och hyresrätter samt egna hem. Tyreso centrum är omtalad för satsningen på en genomtänkt förtätning där en del höga

byggnader har byggts och en ökad stadsmässighet förverkligats. Trollbacken är fortsatt en grön och lummig villastad. Där finns ett utvecklat serviceutbud, inte minst tack vare de mindre förtäringar som genomförs runt Trollbäckens centrum. Den lokala servicen är god i Tyresö Strand där Trädgårdsstaden har färdigställts. Ett nytt mindre centrum med småskalig service har allkommit vid Trinntorp. Den varsamma omvandlingen av Östra Tyresö som har pågått under många år är färdig.

Infrastrukturen har byggts ut med fokus på framkomlighet och smidighet för olika trafikslag. Gång- och cykelvägnätet är väl utbyggt och sammanlänkat med våra grannkommuner, vilket lett till kraftigt ökat cyklande. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörnskommunerna genom utbyggda tvärförbindelser och även spårbunden trafik. Tvärförbindelserna inom Tyresö är goda. Det medvetna miljöarbetet och förverkligandet av åtgärderna i klimatsstrategin har gett goda resultat.

1.4 Strategiska målområden

Tyresö kommuns strategiska målområden:

- Livskvalitet – den attraktiva kommunen
- Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum
- Blomstrande näringsliv
- God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter
- Attraktiv arbetsgivare

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska präglade allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska präglade den mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden – närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen – ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Mål:

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner
- Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Särskilt uppdrag

1. All kommunal verksamhet, med undantag för myndighetsutövning och verksamheter som enligt lag eller beslut av kommunfullmäktige ska undantas, kan prövas för konkurrensutsättning. Det gäller såväl befintliga som nya verksamheter. Nämnderna ska eftersträva att erbjuda olika alternativ för att ge medborgarna ökad mångfald och valfrihet. Mångfald innebär bland annat olika huvudmannaskap och driftsformer. Där LOV (lagen om valfrihet) kan tillämpas ska detta prövas. Nämnderna ska därför i sina planer (nämndplaner) årligen redovisa dels vilka verksamheter som kommer att prövas för konkurrensutsättning eller införande av valfrihetssystem, dels resultatet av tidigare beslut om nya driftsformer eller införande av valfrihetssystem. När verksamheter konkurrensutsätts ska egenregianbud inte lämnas.
2. Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 30 procent.

Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum

Tyresö kommun arbetar utifrån ett medborgarperspektiv. Det innefattar hög servicekänsla, god närhet, gott bemötande och stor lyhörighet gentemot medborgarna – både som myndighet och serviceorganisation. Kommunen har en fristående tillsynsorganisation för att trygga kvaliteten och

stimulera verksamhetsutvecklingen. Vår samordnade satsning på e-tjänster förenklar medborgarens vardag och ger en snabbare ärendehantering. Vi beaktar även tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.

De gemensamma förhållningsätt som ska genomsyra våra kontakter med medborgarna är:

- **Medborgarperspektiv:** Tyresö kommun har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhördhet gentemot enskilda invånare.
- **Valfrihet:** Tyresö kommun erbjuder olika alternativ för att ge medborgarna ökade valmöjligheter
- **Respekt:** Tyresö kommun visar tolerans och respekt för den enskilde individen och människors lika värde.
- **Närhet:** Tyresö kommun ska bidra till ett samhälle där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människor själva.
- **Tillgänglighet:** Tyresö kommun ska vara tillgänglig som arbetsplats och som serviceorganisation för alla.

Mål:

- Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen
- Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Blomstrande näringsliv

Entreprenörssandan är stark i Tyresö. Kommunen främjar företagsklimatet och inbjuder till nyetableringar av företag. En nära samverkan med näringslivet är en framgångsfaktor. Genom god planering kan fler arbetsplatser och företag få utrymme att etablera sig och växa i Tyresö. Det ska vara enkelt att vara företagare och entreprenör i Tyresö – kommunens service ska vara god och snabb. Vi konkurrerar aldrig med näringslivet. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar till hög sysselsättningsgrad och få arbetslösa.

Mål:

- Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat
- Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.
- Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare.

Kommunens arbete präglas av effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna – Tyresöborna – genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

Mål:

- Kommunens samlade resultat i den reguljära verksamheten, uppgår till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag.
- Investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.
- Varje verksamhetsområde ska bedömas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser.

Särskilt uppdrag:

Alla nämnder ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finansiering.

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

Mål:

- Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.
- Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Nämnderna formulerar verksamhetsmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna.

2 Socialnämnden med verksamhetsområden

Socialnämndens uppdrag

Socialtjänsten är till för att invånarna i Tyresö ska få den stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten ska vara av god kvalitet och utföras utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och samordnad och ge största möjliga nytta för målgruppen.

Socialnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Ett utskott finns för individärenden bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Socialförvaltningen består av tre verksamhetsområden; individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Hela förvaltningen leds av en förvaltningschef. Direkt underställd förvaltningschefen finns en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), verksamhetskontroller samt en stab bestående av utredare och administrativ personal.

Socialnämndens budget

Tabell. Sammanfattande tabell Socialnämnden

	Budget 2014	Budget 2015	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	630 570*	662 443	+31 873	+5,1
Skatter och avgifter	24 612	17 378	-7 234	-29,4
Övriga intäkter	121 738	63 762	-57 976	-47,7
Nettokostnader				
Individ och familjeomsorgen	155 133	158 180	+3 047	+2,0
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	203 049	207 476	+4 427	+2,2
Äldreomsorgen	272 388	296 787	+24 399	+9,0
Totalt	630 570	662 443	+31 873	+5,1

*Inklusive ram utgång för IFO 7 500 tkr

Kommentarer till förändringar i budget:

De av Kommunfullmäktige fastställda budgetramarna för 2015 innebär ingen generell uppräknings av verksamhetsområdena utan fördelningen utgår från volymförändringar (demografins effekter) samt politiska prioriteringar. Verksamhetsområdenas budget redovisas i detalj under respektive avsnitt nedan.

Totalt ökar Socialnämndens budgetram med 39 500 tkr eller 6,3 procent. Ökning uppgår till 31 873 tkr (5,1 %) om man exkluderar ramökning för IFO under 2014.

Förvaltningsgemensamma kostnader

Tabell. Fördelning förvaltningsgemensamma kostnader

Verksamhetsområde	Budget 2014	Budget 2015	Förändring i tkr
Indrvid- och familjeomsorgen	3 913	4 495	+582
Äldreomsorgen	11 010	12 588	+1 578
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	11 640	12 888	+1 248
TOTAL	26 563	29 971	+3 408

Förvaltningsgemensamma kostnader består dels av socialförvaltningens andel/avgift för den basservice som förvaltningen erhåller från konsult- och servicekontoret (KSK) bland annat i form av vaktmästeri, redovisningstjänster och IT dels av socialförvaltningens egna centrala administration och ledning såsom kostnader för stab, förvaltningschef och politisk nämnd.

Under 2014 har en omorganisation bland annat inneburit att vissa funktioner flyttas från KSK till Kommunledningskontoret (KLK). Detta avser bland annat Controllerfunktionen, kansli och växel. Dessa kostnader som uppgår till totalt 3 600 tkr hanteras genom direktreducering av respektive budgetram. Det senare påverkar dock inte verksamheternas totala budgetram då andelen gemensam service reduceras med motsvarande belopp vid beräkning av de förvaltningsgemensamma kostnaderna.

2.1 Verksamhetsområde 4 - Individ- och familjeomsorgen

2.1.1 Verksamhet och syfte

Verksamhetens syfte är att vara ett skyddsnät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inaktade insatser för barn, ungdomar och vuxna. Insatserna kan gälla exempelvis

- ekonomiskt bistånd
- familjerådgivning
- missbruksvård
- insatser för barn och ungdom
- mottagande av ensamkommande flyktingbarn
- stödboende
- förebyggande insatser
- Anhörigstöd

2.1.2 Verksamhetens inriktning

Visionen för Tyresö är att bli den mest attraktiva kommunen i regionen att bo och leva i. Vi vill att detta omfattar alla Tyresöbor. Kommunen ska erbjuda olika typer av stöd till den som inte upplever sig klara sin livssituation ekonomiskt eller socialt.

Tidiga insatser ger bättre förutsättningar för en stabil livssituation. Därför ska det finnas ett utbud av evidensbaserade stödinsatser som inte kräver utredning eller biståndsbeslut med målet att stärka den enskildes självständighet. Tillsammans med andra förekommande aktörer och huvudmän sätter vi individens bästa i fokus.

Det personliga ansvaret för egen försörjning är en grundläggande skyldighet. Utgångspunkten för ekonomiskt bistånd ska därför vara att försörjningsstöd är av tillfällig art. Genom tidig myndighetsövervakning ges rätt stöd för att den enskilde ska komma ut i egen försörjning.

Barnperspektivet ska genomsyra allt som görs, eftersom barns rättighet till en trygg uppväxt är vårt viktigaste uppdrag. Där psykiskt eller fysiskt våld förekommer ska insatser sättas in omedelbart.

Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland stöd för att orka med. För en del personer handlar det om att få hjälp med insatser som den närstående behöver. För andra handlar det om att de behöver få information eller utbildning om den närståendes behov.

2.1.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

Försörjningsstöd

Antalet bidragshushåll har blivit färre vilket bidrar till att kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd också minskar under de två senaste åren. Ungdomar utan gymnasieutbildning, personer med funktionsnedsättningar och äldre tillhör alla grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Andelen personer som har psykiatrisk problematik är också fortsatt hög. Bidragstiderna tenderar därmed att bli längre när det gäller dessa grupper. Som helhet görs dock bedömningen att antalet bidragshushåll kommer fortsätta minska vilket innebär lägre kostnader.

Över en tredjedel av alla bidragstagare uppstår behov till följd av sjukdom. Det mycket framgångsrika samarbetet med psykiatrikerkonsult planetas därför fortsätta så länge behovet kvarstår.

En stor andel av de personer som kommer i kontakt med Försörjningsstödsenheten gör det på grund av att de har svårigheter att lösa sin boendesituation. Så länge bostadssituationen inte är löst, om än tillfälligt, är det mycket svårt att fokusera på övriga hinder som personen kan ha. Kostnaderna för att lösa akuta boendeproblem är omfattande och uppgick under 2013 till närmare två miljoner kronor och allt tyder på att kostnaderna inte blir lägre för 2014.

Arbetsförmedlingens prognos pekar på att sysselsättningen kommer öka inom de närmaste två åren. Antalet bidragshushåll förväntas att minska också av den anledningen. De arbeten som blir lediga gäller främst inom den privata tjänstesektorn. Andelen inskrivna arbetslösa inom grupper med svag ställning på arbetsmarknaden överstiger 70 % av antalet inskrivna (utomeuropeiskt födda, personer i åldern 55-64 år, arbetslösa med funktionsnedsättning och arbetslösa med högst för gymnasial utbildning). Försörjningsstöd påverkas starkt av konjunkturutvecklingen, tillgången till arbete och utförningen av trygghetssystemen.

Barn och unga

Det ökande antalet barn och unga med funktionsnedsättning som utreds inom Individ och familjeomsorgen kräver att nya och mer flexibla lösningar hittas för att möta deras behov. Framför allt är det viktigt att öka och förbättra samverkan med landsting och skola för en helhetssyn av barn och unga. En överenskommelse mellan Tyresö kommun och Stockholms läns landsting om lokal samverkan kring barn och ungdomar i behov av särskilt stöd tecknades under 2014 och kommer att följas upp under 2015. Arbetet med samordnade individuella planer för barn/ungdomar har påbörjats.

Socialstyrelsen har undersökt antal placerade barn under 2013 (nyhetsbrev från Socialstyrelsen 1 september 2014). Nära 32 600 barn var placerade utanför hemmet av socialtjänsten under 2013. För omkring 10 000 barn inleddes nya insatser enligt socialtjänstlagen eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Av de omkring 10 000 nytillkomna unga blev 13 procent omedelbart omhändertagna av socialtjänsten. Bara en procent togs om hand med stöd av LVU, medan den absoluta majoriteten unga var föremål för insatser enligt socialtjänstlagen. De senaste åren har en kraftig ökning av insatserna enligt socialtjänstlagen kunnat skönjas. I gruppen pojkar 13-17 år har andelen som placerats på hem för vård och boende, HVB, ökat markant, enligt Socialstyrelsens utredare Hillevi Rydh.

Från och med den 1 oktober 2014 har nya föreskrifter trätt ikraft som innebär att socialnämnden utan dröjsmål måste starta en utredning. Med de nya föreskrifterna ska det inte råda någon tvekan om att en utredning ska inledas, så att man kan bedöma vilken hjälp barnet behöver. Syftet med regeln är att förbjuda kommunen att oftare starta utredningar istället för att ståna vid en så kallad förhandsbedömning. Flea granskningar, däribland en som Socialstyrelsen genomförde 2012, har visat att bara ungefär hälften av de anmälningar som rörde misstankar om att barn far illa ledde till att en utredning startades. Skillnaderna mellan kommunerna var stora. Socialnämnden i kommunen ska också bedöma risken för att barnet kommer att utsättas för eller bevittna ytterligare våld. Det här kommer troligtvis att innebära ett ökat antal utredningar av barn/ungdomar. Åtgärder för att klara ökningen är att utveckla och förenkla utredningsarbetet, säkerställa att effekter och resultat med evidens (biståndsbedömda och förebyggande insatser). Riskerna med att antalet ärenden ökar utan att bemanningen gör det är: att insatserna löper på längre tid än vad som behövs när det inte finns handläggare som kan följa upp och avsluta, att rättsäkerheten brister i bl.a. handläggning och uppföljning med kritik från ex vis IVO och vitesbelopp, minskat tidsutrymme att medvetet hitta de mest kostnadseffektiva lösningarna utan att reducera kravet på kvalitet.

Regeringen har lämnat över en remiss till Lagrådet med förslag till ändringar i påföljderna för brott för unga. Ändringarna utgör ett viktigt led i regeringens politik att bekämpa ungdomsbrottlighet genom tidiga och tydliga insatser. Lagrådsremissen innehåller förslag som stärker ungdomspåföljderna skuten ungdomsvård, ungdomstjänst och ungdomsvård. Bland annat föreslås att kravet på att den unge ska samtycka för att ungdomstjänst ska kunna väljas som påföljd tas bort. Vidare föreslås att en ungdomstjänst som huvudregel ska inledas inom två månader från det att domen vunnit laga kraft. Regeringen föreslår också en lagreglerad skyldighet att samverka för

kommunerna och de myndigheter som hanterar ärenden med unga lagöverträdare. Dessutom föreslår regeringen ändringar för att ytterligare förbättra utslussningen från slutna ungdomsvård. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2015.

Kommunen har fattat beslut om att ta emot fler ensamkommande barn och därmed ökar behovet av boendeplatser och av särskilt förordnade vårdnadshavare, vilket av tidigare erfarenhet har visat sig vara svårt att hitta. Från och med 1 november 2014 utökas avtalet med Migrationsverket från sju till nio barn på årsbasis. Avtalet gällande barn med PUT (permanent uppehållstillstånd) utökas med två platser till 16 platser.

Missbruk

UBÅT är en metod för att utvärdera och beskriva åtgärder för klienter i missbruksvård. I UBÅT kan varje åtgärd som beslutas för en klient registreras. Man har 33 000 ärenden i sitt ASI-register (Addiction Severity Index) och ser att missbruk och psykiska problem ökar över tid. Tungt missbruk av alkohol, narkotika och svår psykisk problematik uppvisar en tydlig ökning över år.

I Sverige finns en nationell databas för de ASI-intervjuer (Addiction Severity Index) som genomförs. I en rapport sammanställd av professorerna Bengt-Åke och Kersun Armelius framgår att tungt missbruk av alkohol, narkotika och svår psykisk problematik uppvisar en tydlig ökning över år. Depressions- och ångestsymtom ökar och kognitiva svårigheter är det som ser ut att ha ökat mest. Dämpande preparat och cannabis är de vanligaste preparaten och båda ökar över tid, vilket också gäller för andra opiater. Rapporten baseras på intervjuer under 2008-2010, 2011-2012 2013-2014. Varje grupp innehåller ca 11 000 klienter från kommunernas socialtjänst.

Lagstiftning och samverkan

I syfte att samordna stödet till den enskilde och tillvarata den samlade kompetensen hos berörda myndigheter har under 2014 ett projekt "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" påbörjats. Projektets uppdag är i första hand att utveckla och effektivisera samarbetet mellan kommunens Individ- och familjeomsorg (IFO) och kommunens arbetscentrum för att, på sikt, minska kostnaderna för alla parter då den enskilde får rätt hjälp snabbare. Projektet ska också verka för en samlagering av personal från IFO (Försörjningsstodsensheten), Arbetscentrum, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. De samlagerade myndigheterna ska vidareutveckla ett gemensamt arbetssätt för mera effektiva vägar till arbete, studier och egen försörjning.

Genom projektet förväntas positiva effekter på individnivå, organisationsnivå och strukturell nivå. Individen får rätt hjälp fortare, att en samordning av hjälpbehovet uppnås mellan myndigheter. Myndigheterna samlas i ett professionellt nätverk kring varje individ, som då inte behöver vandra runt till olika myndigheter för att få hjälp.

Riksdagen har på förslag från regeringen beslutat om en fritidspeng. Den ska gälla för barn i årskurs 4 till 9 som bor i hushåll som har haft försörjningsstöd under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden. Fritidspeng är en ersättning från socialnämnden för frödsaktiviteter som är regelbundna och lärarledda samt främjar ett "aktivt deltagande i samhällets gemenskap". Förslaget började gälla i juli 2014.

Socialstyrelsen publicerar nya föreskrifter och allmänna råd om dokumentation inom socialtjänsten. Bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2015. Syftet med den nya författningen är att uppnå en mer enhetlig och väl strukturerad dokumentation som bland annat kan stödja uppföljning, styrning och förbättringsarbete. Den är också en viktig del i arbetet med att utveckla en nationell informationsstruktur och ett nationellt fackspråk för vård och omsorg. Författningen gäller för verksamhet enligt SoL, LVU, LVM och LSS.

2.1.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De övergripande strategiska målen/målformuleringarna redovisas under Avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål och indikatorer för respektive strategiområde som är adekvat för verksamhetsområdet.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

- Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Verksamhetsmål

- *Öka självförsörjningsgraden*
- *I verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andel biståndsmottagare i Tyreso, inklusive barn, som varit i behov av ekonomiskt bistånd	2,20 %		2,00 %
Ekonomiskt resultat			

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medarbetarna rekommenderar Tyreso som arbetsgivare.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Verksamhetsmål

- *Medarbetarna rekommenderar Tyreso som arbetsgivare*
- *Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andelen anställda inom verksamhetsområdet som skulle rekommendera Tyreso kommun som arbetsgivare för bekanta			70,00 %
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	4,14 %		4,00 %

2.1.5 Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen under budgetåret innebär att

- *Intensifiera det förebyggande arbetet vid gällor barn och unga*
- *Ta fram en omvärldsanalys som bland annat innehåller en behovsanalys för verksamhetsområdet för 2016-2020 och som presenteras på nämnden i maj*

- Utred hur brukarnas erfarenheter av verksamheterna kan tillvaratas i kvalitetsarbetet. I utredningen ska ingå plan för systematiskt arbete med brukarundersökningar
- Utveckla samarbetet med kommunens skuldrådgivning
- Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 30 procent

2.1.6 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2015

Budgetramen för 2015 ökar med 10 600 tkr netto. Ökningen består dels av förstärkning av förebyggande arbete motsvarande 2 500 tkr, dels av satsning på vård- och behandlingsinsatser motsvarande 7 500 tkr samt 1 400 tkr för lönekompenstation. Från budgetramen görs slutligen ett avdrag motsvarande 800 tkr för viss gemensam service inom ramen för kommunledningskontorets verksamhet.

Tabell. Sammanfattande tabell per verksamhet - IFO

	Budget 2014	Budget 2015	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	155 133*	158 180	+3 047	+2,0
Övriga intäkter	31 344	37 779**	+5 435	+20,5
Nettokostnader				
Förvaltningsgemensamt	3 913	4 500	+587	+15,0
Administration / Myndighetsutövning	39 865	43 522	+3 657	+9,2
Förstärkning förebyggande insatser		2 500		
Försörjningsstöd	22 250	20 662	-1 588	-7,1
Placeringar 0-12 år	10 720	11 093	+373	+3,5
Placeringar 13-20 år	38 392	30 753	-7 639	-20,0
Placeringar vuxna	5 404	6 600	+1 196	+22,1
Öppenvård, barn unga	16 266	22 170	+5 904	+36,3
Öppenvård vuxna	9 694	9 207	-487	-5,1
Boende vuxna	10 575	10 466	-109	-1,0
Flyktmottagning	-1 948	-3 293	-1 345	+69,0
Totalt	155 133	158 180	+3 049	+2,0

*Inklusive ramökning under 2014 med 7 500 tkr

** Varav 25 014 tkr avser bidrag från Migrationsverket, Hyror + 930 tkr, interna intäkter 3 300 tkr

Kommentarer till förändring i budget:

Utöskt försörjningsstöd beräknas kunna reduceras med 1 500 tkr genom det fortsatta samarbetet med extern psykiatrkonsult. Omkring 20 nya ärenden under 2015 kommer att kunna överföras från försörjningsstöd till annan försörjning, framför allt till Försäkringskassan.

Den årliga avgiften till Samordningsförbundet motsvarande 1 400 tkr flyttas över till förvaltningschefens budget då verksamheten inom ramen för Samordningsförbundet beror samtliga verksamhetsområden.

När det gäller Placeringar ungdomar beräknas en besparing på totalt 7 000 tkr göras genom

- Fem lägenheter till ungdomar som kan flytta från stödboende till egna lägenheter i Tyresö (2 000 tkr)
- Översyn av två ärenden inom IFO där placeringskostnaderna beräknas kunna minskas (3 000 tkr)
- Överföring av två ärenden till Vuxenheten och där förändrad behandlingsform beräknas sänka kostnaderna (2 000 tkr)

Dessa förändringar kan genomföras så snart verksamheten erhållit lägenheter via TYBO samt att ett antal modulhus uppförts.

Öppenvård barn och unga

Boendekedjan för ensamkommande flyktingbarn har flyttats över till Resursenheten. Här pågår också ett arbete att dubbla antalet platser då antalet flyktingar kommer att öka.

Flyktingmottagning

Länsstyrelsen har gjort en ny beräkning av det antal flyktingar Tyresö kommun bör ta emot i förhållande till befolkningstal. För kommunens del utokas antalet asylsökande ensamkommande till 24. För varje asylplats blir det i genomsnitt 2,8 barn/ungdomar som får permanent uppehållstillstånd.

Investeringar

Inga investeringar aktuella under budgetåret.

Prestationsersättningar

Tyresö kommun erbjuder Familjerådgivning. Den enskilde betalar 300 kronor per tillfälle till utföraren och kommunen betalar 1 050 kronor per tillfälle till utföraren.

2.1.7 Nyckeltal

Redovisas i Bilaga 1

2.1.8 Verksamhetsspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier

De för närvarande gällande kvalitetsgarantierna finns redovisade i Bilaga 2

2.2 Verksamhetsområde 5 - Omsorg om personer med funktionsnedsättning

2.2.1 Verksamhet och syfte

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. För att nå dit behövs ett varierat utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov.

Insatserna kan bland annat gälla

- boende och boendestöd
- korttidsvistelse
- korttidsutlysning
- hemtjänst
- avlösarservice
- ledsagarservice
- kontaktpersoner
- bostadsanpassning
- daglig verksamhet
- personlig assistans
- anhörigstöd
- sysselsättning
- förebyggande insatser

2.2.2 Verksamhetens inriktning

Människor med funktionsnedsättningar har rätt till ett liv på lika villkor som andra. De hinder som en medborgare med en funktionsnedsättning begränsas av ska därför avhjälpas där så är möjligt. Alla medborgare ska ha möjligheter att välja sitt boende, ha en givande fritid och delta i arbetslivet. Därför ska valfriheten värnas för denna grupp. Stödverksamheter ska möta individen på dennes villkor med målet att stärka dennes självständighet. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklart. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför måste omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

2.2.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

Stadig ökning av insatser

Enligt Sveriges Kommuner och Landsring, SKL, har antalet personer som har minst en insats enligt LSS från sin kommun har ökat med 2-3 procent per år under en lång följd av år. Den vanligaste insatsen, daglig verksamhet, är också den som ökat mest. Motsvarande trend finns även inom Tyresö kommun. Under 2013 och 2014 har omkring 130 personer tillkommit inom LSS och SoL, psykisk funktionsnedsättning, vilket är en markant ökning jämfört med tidigare år. Ökningen är tydligast för personer som får diagnoser inom autismspektrum eller annan neuropsykiatri. Till största delen handlar det om barn, men även fler vuxna diagnosticeras. Inom SoL psykisk funktionsnedsättning konstateras en ökning av gruppen unga vuxna med neuropsykiatrisk problematik ofta i kombination med andra psykiatriska diagnoser. Det bistånd som ökat mest är boendestöd.

Fler personer kommer från psykiatrisk tvångsvård. Dessa behöver ofta vistelse på behandlingshem innan det är möjligt för dem att återvända till hemkommunen. Kommunen delar kostnaden för placeringarna med psykiatri enligt principen att kommunen tar kostnaden för boende och sysselsättning medan psykiatri bekostar behandlingen.

Ansökningsom personlig assistans har ökat, framförallt från assistansbolag som söker assistans för sina kunder. Ökningen kan till stor del förklaras av att Försäkringskassan gör en restriktivare bedömning av vilka personer som kan få sin assistans från Försäkringskassan. Frågan utreds för närvarande av Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) som uttar på osaker och konsekvenser av Försäkringskassans förändrade beslut. Kommunförbundet Stockholms län (KSL) har i ett yttrande till Socialdepartementet framfört att man ser två möjliga lösningar; antingen tar staten ett större ansvar för den personliga assistansen än idag eller så läggs ett tydligare ansvar på kommunerna. Det senare förutsätter en förstärkning av kommunens resurser.

Tillgänglighet

SKL samarbetar med kommuner, landsting och myndigheter inom ett antal områden för ett samhälle där alla kan delta oavsett funktionsförmåga. Målet är att offentliga lokaler, trafiksystem, vård och utbildningar ska vara tillgängliga för alla.

Kommuner och landsting har en viktig uppgift eftersom de ansvarar för den största delen av servicen till medborgarna. Arbetet är nationellt prioriterat och formuleras i regeringens strategi. Här pekas kommuner och landsting ut som några av de allra viktigaste aktörerna för att uppnå god tillgänglighet. Syftet med överenskommelsen är att åstadkomma förbättringar för de målgrupper och områden som omfattas av överenskommelsen. Arbetet utgår från följande övergripande målsättningar

- Tillgång till arbete och sysselsättning
- Möjlighet till delaktighet och inflytande
- En jämlik, kunskapsbaserad, säkert och tillgänglig vård och omsorg av god kvalitet

Lagstiftning och samverkan

Kommunförbundet Stockholms län, KSL, har tillsammans med landstinget tagit fram förslag för kommunalisering av hemsjukvården inom boende och daglig verksamhet LSS från oktober 2015. Kommunaliseringen kommer att finansieras genom en skatteväxling.

Regeringen har beslutat att ge Socialstyrelsen i uppdrag att titta närmare på vissa stödsatser till personer med funktionsnedsättning i syfte att få kunskap om likvärdigheten och rätts säkerheten i dessa insatser behöver stärkas. Det är viktigt att de insatser som beviljas enligt LSS, ges på ett rättsäkert och likvärdigt sätt. Därför behöver regeringen uppdaterad kunskap om hur kommunerna tillämpar lagen. Det gäller särskilt insatserna bostäder med särskild service, avlösarservice och korttidsvistelse samt ledsagarservice som har särskilt stor betydelse för personer som har grava syn och/eller hörselskador. Socialstyrelsen ska inhämta information om insatsernas utformning i kommunerna, riktlinjer för insatserna och eventuella avgränsningar. Underlaget ska analyseras mot lagstiftningens intentioner, rättspraxis, likvärdighet och rätts säkerhet. Socialstyrelsen kommer även att kunna föreslå åtgärder för att förbättra likvärdigheten och rätts säkerheten om det finns behov av det. Det är mycket angeläget att fortsätta vårda och värna LSS-reformen, säger Maria Larsson. Uppdraget ska redovisas senast den 15 februari 2015.

SKL och Socialdepartementet fortsätter satsningen om stöd till riktade insatser för att förbättra vården och omsorgen för barn och unga med psykisk ohälsa och personer med omfattande eller komplicerad psykiatrisk problematik och där kommer förvaltningen att ansöka om stötmulansmedel

2.2.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De övergripande strategiska målen/målformuleringarna redovisas under Avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål och indikatorer för respektive strategiområde som är adekvat för verksamhetsområdet.

Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum

Strategiskt mål

- Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Verksamhetsmål

- *Personer som söker bistånd är nöjda med biståndsavdelningens arbete gällande information, bemötande och handläggningstider.*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andel personer som söker bistånd som anger att de är nöjda med biståndsavdelningens arbete med information, bemötande och handläggningstider			70,00%

Blomstrande näringsliv

Strategiskt mål

- Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.

Verksamhetsmål

- *Enskilda aktörer är nöjda med samarbetet med socialförvaltningen*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andel privata utförare som är nöjda med samarbetet med socialförvaltningen			90,00%

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

- Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Verksamhetsmål

- *I verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
-----------	----------------	----------------	-------------

Ekonomiskt resultat

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.
- Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Verksamhetsmål

- *Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.*
- *Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.*
- *Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andelen av anställda inom verksamhetsområdet som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare för bekanta			70,00%
Den totala sjukfrånvaron utförare egen regi (%) ^a	8,76%		7,00%
Andel av de anställda inom verksamhetsområdet som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål			100,00%

^a Enligt sjukfrånvaro för utförare egen regi rekomm. Utfallet för kvartal för beställan /månadst.

2.2.5 Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen under budgetåret innebär att

- *Ta fram en omvärldsanalys som bland annat innehåller en behovsplan för verksamhetsområdet för 2016-2020 och som presenteras på nämnden i maj*
- *Utreda hur brukarnas erfarenheter av verksamheterna kan tillvaratas i kvalitetsarbetet. I utredningen ska ingå plan för systematiskt arbete med brukarundersökningar*
- *I samverkan med Samhällsbyggnadsförvaltningen och Fastighet och facilitet ta fram en plan för kommande byggprojekt avseende vård- och omsorgsboende i enlighet med Ordförandeuppdrag (§ 1076, 2014/SN 0214-010)*
- *Utreda nivåer och metoder för hyresättning i vård- och omsorgsboende inom verksamhetsområdet*
- *Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 30 procent*
-

2.2.6 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2014

Budgetramen för 2015 ökar med 4 500 tkr netto. Ökningen består av drift av nytt gruppboende motsvarande 5 600 tkr. Från budgetramen gör ett avdrag motsvarande 1 100 tkr för viss gemensam service inom ramen för kommunledningskontorets verksamhet.

Tabell. Nettokostnader per utförare

Nettokostnader per utförare Tkr	Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Andel av total (%)	Förändring 2014/2015
Förvaltningsgemensamt	12 845	11 640	12 888	6,2	+1 248
Administration / Myndighetsutövning	6 235	18 290	16 627	8,0	-1 663
Entreprenader	4 790	5 166	3 795	1,8	-1 371
Kundval	6 127	37 057	45 982	22,2	+8 925
Köpta platser	92 576	72 708	49 756	24,0	-22 952
Egenregiverksamhet	75 711	58 188	78 428	37,8	+20 240
Totalt	198 284	203 049	207 476	100,0	+4 427

Tabell. Sammanfattande tabell per verksamhet - FO

	Budget 2014	Budget 2015	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	203 049	207 476	+4 427	+2,2
Taxor och avgifter	672	1 559	+887	+232,0
Övriga intäkter	72 212	10 743	-61 469	-67,2
Nettokostnader				
Förvaltningsgemensamt	11 020	12 888	+1 868	+16,7
Administration / Myndighetsutövning	25 057	-685	-25 742	
inom Administration / Myndighetsutövning	(25 057)	(14 215)	(-10 842)	
inom budget omlokering/omfördelning		(-14 900)	(-14 900)	
Hemtjänst i ordinarie boende	12 569	9 074	-3 495	-38,5
Boendestöd i ordinarie boende	0	2 405	+2 405	
Korttidsvård	252	1 763	+1 511	+700,0
Särskilt boende / annat boende	10 554	12 566	+2 012	+19,1
Öppen verksamhet	4 157	3 940	-217	-5,5
Övriga insatser i ordinarie boende	1 661	2 284	+623	+37,5
Boende enl. LSS för vuxna	58 356	65 476	+7 120	+12,2
Boende enl. LSS för barn och unga	4 500	7 425	+2 925	+65,0
Personlig assistans enl. LSS/SFB	25 456	27 708	+2 252	+8,8
Daglig verksamhet enl. LSS	27 961	33 687	+5 726	+20,4
Övriga insatser enl. LSS	21 506	28 945	+7 439	+34,6
Totalt	203 049	207 476	+4 427	+2,2

Kommentarer till förändringar i budget

De stora kostnadsökningarna inom verksamhetsområdet förklaras främst av en kraftigt ökad diagnosering inom LSS-området vilket leder till ett ökat antal ansökningar om olika former av stöd. Även befolkningsökningen i kommunen bidrar till volymökningen i Tyresö. Tilltagande psykisk ohälsa främst inom gruppen vuxna har också medfört att allt fler personer vänder sig till biståndsavdelningen för att söka stöd.

Inom Daglig verksamhet infördes LOV i oktober 2013. Under 2014 har antalet brukare som beviljats insatsen ökat med omkring 15 personer. Förklaringen är dels den ökade diagnoseringen men kan också till delar bero på införandet av LOV som bidragit till ett utökat utbud inom daglig verksamhet.

Investeringar

Aktuella investeringar under perioden

- Nytt gruppboende Lindetomten
- Nytt gruppboende Tärningen
- Nytt boende Sägen

Gruppboendena på Lindetomten respektive Tärningen väntas bli inflyttningsklara andra hälften av 2015. Upphandling av driften för dessa två gruppboenden har påbörjats.

När det gäller gruppboende LSS på Sägen tomten så blir detta inte aktuellt utan boendet flyttas till annan plats samt att byggnationen senareläggs med ett år.

Forstudier av Sägen tomten avseende ersättningsboende enligt SoL för Håstskons boendeenhet har inletts.

Prestationsersättningar

Tabell. Prestationsersättning/Prislista

Ersättning 2015	Kommunal regi	Privat regi
Hemtjänst per timme (brutto)		
Omvårdnad	342	362
Service	342	362
Avlöning	248	273
Ledsagning	25*	273
Särskilda boenden per vård dygn		
Boendepeng egen regi snitt	1 80*	
Avtal Gränsvagen		1 832
Övrig extern vård (års snitt vård dygn)		2 685
Sysselsättning (kr/månad)		
Heltid		6 676
Deltid		5 353
Daglig verksamhet Dagensartning satts i olika nivåer utifrån Södertoms insatzmättningsmodell. Ersättningen beräknas på fem olika nivåer samt hel- och deltid		

2.2.7 Nyckeltal

Redovisas i Bilaga 1

2.2.8 Verksamhets specifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier

De för närvarande gällande kvalitetsgarancierna finns redovisade i Bilaga 2

2.3 Verksamhetsområde 6 - Äldreomsorgen

2.3.1 Verksamhet och syfte

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen. Insatserna kan till exempel gälla

- särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård eller växelvård)
- hjälp i hemmet (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm)
- bostadsanpassning
- rehabilitering
- förebyggande insatser
- anhörigstöd

2.3.2 Verksamhetens inriktning

I Tyresö ska det vara lätt att leva livet, hela livet. Hjälp i hemmet ska finnas för den som inte själv längre klarar sin omvårdnad. Hjälp i hemmet ska ges med respekt för individens integritet och självbestämmande. Den enskildes rätt att styra sin vardag ska alltid vara vägledande. Även om omsorgen bedöms vara av hög kvalitet kan den upplevas på olika sätt av olika människor. Därför ska det finnas ett stort utbud av aktörer att välja mellan, både för hjälp i ordinärt boende och vård- och omsorgsboenden. Där det är möjligt ska hjälp i ordinärt boende vara ett alternativ till vård- och omsorgsboende. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja.

Det finns många äldre som önskar att få känna tryggheten i att bo i en gemenskap. Därför ska vi fortsätta planera för olika former av tillgängliga boenden, med eller utan omsorg. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför ska omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstingen erbjuda det stöd som efterfrågas.

2.3.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

Nedan presenteras kortfattat ett antal faktorer som direkt eller indirekt kan komma att påverka kommuns stöd och service till personer 65 år och över. Redovisningen ska ge en översikt över pågående utredningar, trender, utvecklingsområden nationellt och regionalt.

Framtidens valfrihetssystem - inom socialtjänsten

I januari 2014 presenterades betänkandet om framtidens valfrihetssystem inom socialtjänsten. Bland annat beskrivs hur valfrihetssystemen har utvecklats och dess betydelse för brukarna.

Betänkandet konstaterar att brukarna uppskattar möjligheten att välja utförare av hemtjänst och att möjligheten att välja inte bör vara beroende av i vilken kommun man bor. Betänkandet föreslår därför att alla kommuner, genom en ändring av socialtjänstlagen, ska skapa förutsättningar för brukarna att välja mellan olika utförare inom hemtjänsten. Kommunerna själva ska kunna välja vilket upphandlingsstätt som ska användas för att uppnå valfrihet, med stöd av lagen om valfrihet, LOV, med stöd av lagen om offentlig upphandling, LOL, eller med stöd av en kombination av dessa lagar.

Stockholms läns landsting framtidsplan - Ökande och förändrade krav på vården i framtiden

Landstinget har fastställt en framtidsplan med tydliga målbilder för år 2015 och 2025. En utgångspunkt är att när invånarna blir fler och samtidigt allt äldre uppstår nya och förändrade vårdbehov. Och när invånarna tar till sig allt mer information ställs högre krav på hälso- och sjukvården.

Framtidsplanen beskriver vilka satsningar som behövs för att möta behoven hos en växande och åldrande befolkning. Vården måste byggas ut, både genom att öka antalet vårdplatser på akutsjukhusen, utveckla vården utanför akutsjukhusen och även genom fler platser inom äldre vården. Vården ska fungera som ett nätverk runt patienten genom ökad samverkan mellan vårdgivare och genom att patienterna kan få mer stöd och hjälp av moderna hjälpmedel.

Vården för äldre ska tydligare utformas efter patientens behov. Vårdplaneringen utvecklas genom uppföljande hembesök efter slutenvårdstillfällen. En satsning görs på avancerad sjukvård i hemmet. Samverkan mellan hemtjänsten, basal hemsjukvård och geriatriken måste förbättras. Rehabiliteringens roll i äldre vården kommer att stärkas. Den största delen av rehabiliteringsvården ska ske inom primärvården och genom ökad satsning på avancerad sjukvård i hemmet.

Teknisk utveckling

Tyreso kommun har tillsammans med övriga Södertörnskommuner ansökt om EU-medel för ett tekniskt projekt tillsammans med KTH. Projektets syfte är att undersöka möjligheterna för utveckling av teknik inom äldreomsorgen, både vad avser brukare och personal.

Från sjukvård till "riskvård" LEV-projektet

Framtidens sjukvård och omsorg behöver mer empati och den blir alltmer hogteknologisk. Det är en av slutsatserna i en rapport från Socialdepartementets så kallade LEV-projekt som studerar den långsiktiga Efterfrågan på Vårdsstjänster. Om kvaliteten ska öka, möta den åldrande befolkningen och samtidigt hålla kostnaderna på rimlig nivå, kan samhället inte fortsätta att producera vård och omsorg som på samma sätt som idag. För att klara hälso- och äldre vård år 2050 måste vården gå från sjukvård till "riskvård" med fokus på att förebygga risken för att sjukdomar uppstår. Inom äldreomsorgen kan den nya teknologin ta över en del av de tunga arbetsuppgifterna.

Nationell e-Hälsa

Nationell e-Hälsa är strategin om tillgänglig och säker information inom vård och omsorg och handlar om hur man arbetar för att reformera och förbättra informationshanteringen inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till gagn för individen, personalen och beslutsfattarna. Forenklat kan man säga att begreppet e-Hälsa omfattar all användning av informations- och kommunikationsteknologi inom vård och omsorg. Exempel är elektroniska patientjournaler, elektroniska recept och webbportaler med hälsoinformation riktad till invånarna. Ledorden i det fortsatta arbetet med Nationell e-Hälsa är informande, användning och nytta.

Etisk plattform

För att säkerställa insyn och hög kvalitet i offentligt finansierad vård och omsorg har en överenskommelse träffats (september 2013) mellan arbetsgivare och fackföreningar - Etisk plattform för öppenhet om kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor hos utförare inom vård och omsorg med offentlig finansiering.

Plattformen omfattar både de som beställer vård och omsorg, kommuner och landsöing, och de som utför insatserna. Målsättningen är att alla utförare, oavsett driftsform, ska kunna jämföras öppet avseende kvaliter, anställningsvillkor och ekonomi.

För att idéerna bakom överenskommelsen ska kunna uppfyllas krävs att ett antal konkreta aktiviteter genomförs. Aktiviteterna har påbörjats nu i början av 2014. Jämförelseguiden är ett instrument som redan nu kan användas vid nationella jämförelser. Socialförvaltningen har också påbörjat arbetet med att ta fram en utförelseplan som ska fungera som en öppen portal som alla ska ha tillgång till.

Kraftig ökning av antalet äldre

Antalet personer över 65 år i Tyresö kommun uppmattes år 2013 till 7 356 personer och beräknas enligt befolkningsprognosen öka till 9 779 år 2030. Det är en ökning med drygt 2 400 personer eller 33 procent. Tyresö har en mycket högre ökningstakt av antalet äldre än resten av riket. Konsekvenserna av detta har redogjorts i utredningen Äldreomsorgens långsiktiga utveckling i Tyresö – ekonomiska och andra konsekvenser av fler äldre invånare.

Högst ökningstakt är det inom den mest omsorgskrävande gruppen, de över 80 år. Den kraftiga ökningen i de äldsta åldersgrupperna är hög jämfört med landet i övrigt. Kraven på att verksamheterna anpassas till de ökande behoven blir stora. Utvecklingen går mot att äldre som är ålderssvaga och somatiskt sjuka i allt större utsträckning vårdas i det egna hemmet, samtidigt som behovet av boendeplatser för demenssjuka ökar.

Rätten till anhörigstöd

Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. Anhörigstödet ska utformas utifrån ett helhetsperspektiv där anhöriga inkluderas i planeringen av vården och omsorgen om de äldre.

Kommunalisering av hemsjukvården

Hemsjukvården kommer inte att kommunaliseras under 2015, vilket tidigare var planerat. Kommunerna har inte kunnat enas. Det gemensamma arbetet mellan Kommunförbundet Stockholms län (KSL) och landsöingets Hälso- och sjukvårdsförvaltning fortsätter nu med en annan inriktning. Erfarenheterna från arbetet som genomförts under åren 2011-2013 ska ligga som grund. Uppdraget är att undersöka förutsättningarna för en sammanhållen vård och omsorg i hemmet, utan kommunalisering av hemsjukvården.

Rut-avdrag

Sedan Rut-avdraget infördes har andelen serviceinsatser inom hemtjänsten minskat och andelen omvårdnadsinsatser ökat. Förvaltningens bedömning är att Rut-avdraget är en del av förklaringen till den minskade andelen serviceinsatser, dvs att brukarna valt en annan utförare än hemtjänsten för vissa serviceinsatser. Om Rut-avdraget fortsättningsvis kommer att påverka serviceinsatserna är svårt att förutspå, men det troliga är att det blir i mer marginell omfattning.

Tillgången till bostäder

Bostadsbyggande och därmed tillgången till anpassade trygghetsboenden och rent allmänt ökad tillgång till centralt belägna lägenheter med nära och enkel tillgång till den service som finns i centrumgallerian har betydelse för hur behoven av vård- och omsorgsboende utvecklas.

Två beslut för personer i vård- och omsorgsboende

Från 31 mars 2015 kommer det att krävas att boende i vård- och omsorgsboende ska åtföljas av två beslut, ett om boendet och ett om vilka hemtjänstinsatser som beviljats. Det innebär att socialnämnden ska fatta tydliga beslut där det framgår vilka insatser den enskilde ska få i boendet. Förvaltningen har under 2014 börjat förbereda för en anpassning av biståndsbedömningen och utförarverksamheten utifrån de nya riktlinjerna.

Utredning om trygg och god äldreomsorg

I januari 2014 beslutade regeringen att tillsätta en utredning som ska lämna förslag på vad som krävs för trygg och god äldreomsorg i framtiden. Svensk äldreomsorg håller hög nivå internationellt men står framför flera utmaningar och utredningen ska lämna förslag på åtgärder som främjar äldres hälsa, trygghet och självbestämmande. Utredaren ska utveckla förutsättningarna för kommunernas och landstingens förebyggande arbete så att det kan bli en mer integrerad del av all vård och omsorg. Utredningen kommer även att handla om att säkerställa att insatser genomförs mer kostnadseffektivt jämfört med idag, i första hand genom användande av teknologi inom omsorgen.

2.3.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De strategiska målområdena redovisas under avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål/verksamhetsmål och indikatorer för respektive målområde som är adekvat för verksamhetsområdet

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Strategiskt mål

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Verksamhetsmål

- *Personer som är 65 år och äldre o.b som bor på vård o.b omsorgsboende ska inte få fallskador, inte vara undernärda eller ha trycksår*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andelen personer över 65 år som bor på vård och omsorgsboende som räkbedoms avseende fall, undernärning och trycksår	78,00%		90,00%

Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum

Strategiskt mål

- Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen
- Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Verksamhetsmål

- *Bråkarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med hemtjänst och vård- och omsorgsboende*

- *Personer som söker bistånd är nöjda med biståndsavdelningens arbete gällande information, bemötande och handläggningstider.*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andel brukare som är nöjda/mycket nöjda inom hemtjänst	90,00%		90,00%
Andel brukare som är nöjda/mycket nöjda inom vård- och omsorgsboende	80,00%		85,00%
Andel personer som söker bistånd som anger att de är nöjda med biståndsavdelningens arbete med information, bemötande och handläggningstider	76,70%		80,00%

Blomstrande näringsliv

Strategiskt mål

- Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.

Verksamhetsmål

- *Enskilda aktörer är nöjda med samarbetet med socialförvaltningen*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andel privata utförare som är nöjda med samarbetet med socialförvaltningen			90,00%

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

- Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Verksamhetsmål

- *I verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser*

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Ekonomiskt resultat			

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

- Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Verksamhetsmål

- Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.
- Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Indikatorer som följs upp

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015
Andelen av verksamhetsområdets anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare för bekanta			70,00%
Den totala sjukfrånvaron utförare egen regi (%)*	8,10%		7,00%
Andel av de anställda inom verksamhetsområdet som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål			100,00%

* Endast sjukfrånvaro för utförare egen regi räknas. Utevald för bruk för beställare / myndighet.

2.3.5 Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för äldreomsorgen som ska genomföras under budgetåret innebär att

- Påbörja Siliacertifiering av äldreomsorgen
- I samverkan med Sambullbyggnadsförvaltningen och Fastighet och facility ta fram en plan för kommande byggprojekt avseende vård- och omsorgsboende i enlighet med Ordförandeuppdrag (§ 1076, 2014/SN 0214-010)
- Utredda förutsättningarna för att upphandla insatsen vård- och omsorgsboende enligt Lagen om valfritt system
- Utred hur brukarnas erfarenheter av verksamheterna kan tillvaratas i kvalitetsarbetet. I utredningen ska ingå plan för systematiskt arbete med brukarundersökningar
- Ta fram en omvärldsanalys som bland annat innehåller en behovsplan för verksamhetsområdet för 2016-2020 och som presenteras på nämnden i maj
- Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska länsmedel uppgår till minst 30 procent

2.3.6 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2015

Budgetramen för 2015 ökar med 24 400 tkr netto. Ökningen består dels av demografisuppräknningen som innebär en uppräknning motsvarande 21 200 tkr, dels av satsningen på Siliacertifiering motsvarande 1 900 tkr samt 2 900 tkr för pris- och lönekomensation. Från budgetramen gör slutligen ett avdrag motsvarande 1 600 tkr för viss gemensam service inom ramen för kommunledningskontorets verksamhet.

Tabell. Nettokostnader per utförare

Nettokostnader per utförare Tkr	Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Andel av total (%)	Förändring 2014/2015
Förvaltningsgemensamt	12 285	11 010	12 588	4,2	+1 578
Administration/Ämndighetsutövning	9 165	14 729	18 337	6,2	+3 608
Entreprenader	66 580	57 276	70 514	23,8	+13 238
Kundval	20 692	25 114	28 039	9,4	+2 925
Köpta platser	7 520	17 567	29 573	10,0	+12 053
Egenregiverksamhet	142 212	146 692	137 736	46,4	-8 956
Totalt	258 454	272 388	296 767	100,0	+24 399

Tabell. Sammanfattande tabell per verksamhet - ÅO

	Budget 2014	Budget 2015	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	272 388	296 787	+24 399	+9,0
Skatter och avgifter	22 221	15 819	-6 402	-28,8
Övriga intäkter	19 296	15 240	-4 056	-26,6
Nettokostnader				
Förvaltningsgemensamt	11 010	12 588	+1 578	+14,3
Administration/Ämndighetsutövning	2 521	4 974	+2 453	+97,3
Hemtjänst i ordinärt boende	79 269	82 452	+3 183	+4,0
Korttidsboende	14 633	23 478	+8 845	+60,4
Dagverksamhet, ordinärt boende	4 743	4 984	+241	+5,1
Särskilt boende/annat boende	157 460	165 861	+8 401	+5,3
Öppen verksamhet	152	150	2	-1,3
Övriga insatser i ordinärt boende	2 600	2 300	300	13,0
Totalt	272 388	296 787	+24 399	+9,0

Kommentarer:

Ramavtalsupphandling för platser inom särskilt boende börjar gälla från 1 februari 2015. Upphandlingen är viktig dels för att säkerställa tillgång till platser inom äldreomsorgen dels att få lägre pris på de platser som under 2014 direkt upphandlats. Detta beräknas medföra en sänkning av kostnaderna för köpta platser med omkring 200 kronor per plats och dygn.

Ängsgårdens ersättning behöver justeras för att kunna uppfylla krav som ställs för vård och omsorgsboende enligt HSL och SoL. Malgruppen för verksamheten är omvårdnadskrävande och lokalernas utformning gör det personalresurskrävande att bemanna för att kunna tillgodose behovet av god och säker omvårdnad och tillsyn dygnets alla timmar. Verksamheten är för endast 21 personer vilket gör att det är svårt att uppnå samordningsvinster på samma sätt som på större boenden.

Investeringar

Inga investeringar är aktuella under budgetåret

Prestationsersättningar

Tabell. Prestation -Prislista

Ersättning 2014	Kommunal regi	Privat regi
Hemtjänst per timme (brutto) – prel.		
Omvårdnad	342	362
Service	342	362
Avlösning	248	273
Ledsagning	257	273
Särskilda boenden per vård dygn (budgetgenomsnittspris)		
Boendepeng egen regi (inkl. hyra, 13 ^{te} platser	1 725	
Avtal Kusmyntan 52 platser		1 619
Avtal Trollängen 39 platser somatisk		1 430
Avtal Trollängen 20 platser demens		1 550
Avtal Ångsgården 21 platser		1 475
Övrig extern vård (årsnitt vård dygn)		1 934

2.3.7 Nyckeltal

Redovisas i Bilaga 1

2.3.8 Verksamhetsspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier

De för närvarande gällande kvalitetsgarantierna finns redovisade i Bilaga 2

3 Uppföljning, internkontroll och kommunikation

3.1 Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen är ytterst ansvariga och för den långsiktiga styrningen krävs ett uppföljningssystem med regelbunden information om hur arbete mot målen går och om ekonomin hålls inom givna budget- och investeringsramar.

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter. Uppföljning sker var fjärde månad genom delårsrapport med ekonomisk prognos per den 30 april och den 31 augusti och verksamhetsberättelse vid varje årsskifte. Delårsrapporten ska innehålla ekonomiska prognoser och bedömning av uppfyllelse kommunplanens mål och kvalitetsgarantier, nämndens mål och nämndens kvalitetsgarantier i enlighet med de anvisningar som kommundirektörens stab svarar för. Avvikelser, när nämndernas bedömning är att målen inte kommer att nås eller budgeten inte kan hållas, ska rapporteras i delårsbokslut med förslag på åtgärder som kan vidtas för att klara situationen.

Nämnderna ska också behandla kontinuerliga månadsuppföljningar per februari, mars, juli och oktober. Är nämndens bedömning att målen inte kommer att nås eller att budgeten inte kan hållas, ska även månadsuppföljningen rapporteras i kommunstyrelsen.

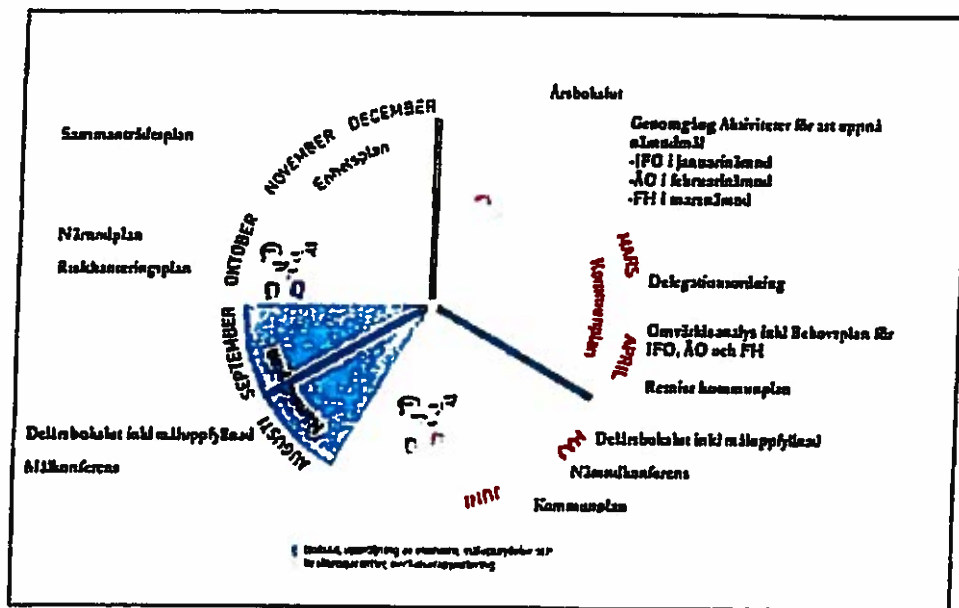
Enhetsplaner följs upp genom enhetens verksamhetsberättelse som redovisas till förvaltningschef och rapporteras i respektive nämnd.

Revisorer och tillsynsmyndigheter granskar verksamheten kontinuerligt. Socialstyrelsen och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) genomför riktade granskningar och jämförelser mellan kommunerna. På Södertörn sker jämförelser årligen av kvalitet och kostnader. Socialstyrelsen genomför varje år en nationell brukarundersökning inom äldreomsorgen. Staben gör uppföljningar och utvärderingar på uppdrag av socialnämnden eller förvaltningschef. Uppföljning av verksamheten sker kontinuerligt enligt socialnämndens kvalitetsledningssystem för socialtjänst och hälso- och sjukvård. Icke verkställda beslut rapporteras kvartalsvis och inom hälso- och sjukvårdsområdet sker rapportering av avvikelser. Utredning enligt Lex Sarah och Lex Mana rapporteras till socialnämnden.

Inom projektet Medborgarfokus genomförs granskning av verksamheter kontinuerligt - de påverkas en gång om året och nystartad verksamhet efter 6 månader. Även de kommunala verksamheterna följs upp av Medborgarfokus.

3.2 Årshjulet

Nämndens arbete med processen för att följa upp 2015 års nämndplan samt planering av arbetet med nämndplan 2016 redovisas i form av ett årshjul. I årshjulet redovisas också tidsmässigt för övriga aktiviteter som är viktiga delar i nämndens processer.

3.3 Riskhantering och intern kontroll

Arbeter med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planeringen och uppföljningen enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter, som till exempel dåligt utnyttjande av resurser eller för stort, eller onödigt, risktagande. Arbetet kommer till uttryck i riskhanterings- och kontrollplaner och redovisningar av interkontrollresultat.

Nämnderna beslutar om en riskhanterings- och kontrollplan i anslutning till att nämndplanerna behandlas och redovisar resultatet av genomförda internkontroller när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en riskhanterings- och internkontrollplan under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser efter årets slut. Riskhanterings- och internkontrollplan återfinns i Bilaga 4.

3.4 Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare. Den långsiktiga visionen, strategier och mål för mandatperioden kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se. Delårsrapporten redovisas på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årets slut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisningen och utvalda delar i kommunbilagan.

Kommunledningskontoret utarbetar en kommunikationsstrategi som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar, på basis av nämndplanerna, en kommunikationsplan som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

Kommunikationsplan återfinns i Bilaga 5.

3.5 Styrande planer och policys

I Bilaga 6 listas gällande styrdokument. Kommunövergripande planer och policys återfinns i kommunplanen.

Bilaga 2

Kvalitetsgarantier för Individ- och familjeomsorgen

Vi är tillgängliga

Du behövs bara ringa ett samtal till individ- och familjeomsorgen för att komma i kontakt med en person som kan hjälpa dig

Om du söker försörjningsstöd

När du har lämnat en komplett ansökan om försörjningsstöd får du ett skriftligt beslut skickat till dig senast inom sju arbetsdagar.

Stöd till barn och ungdom

Om du ansöker om hjälp och stöd erbjuds du tid för personligt besök snarast möjligt, senast inom två veckor

En anmälan om att barn eller ungdomar misstänks fara illa tas emot omgående och en första bedomning om ärendet är akut görs samma dag

Familjehemsvård

Socialsekreterarna besöker alla barn och ungdomar som bor i familjehem minst två gånger per år och pratar med barnen utan att familjehemsföräldrarna är närvarande.

Placeringen i familjehemmet följs upp minst två gånger per år. Barnen och deras vårdnadshavare får stöd vid umgänge.

Familjehemmen får kontinuerlig handledning och stöd. Socialsekreteraren besöker familjehemmet minst två gånger per år

Familjerätt

Barn i skilsmässofamiljer erbjuds att delta i gruppverksamhet.

Stöd till personer med missbruksproblem

Alla nya besökare får en besöksdagar snarast möjligt, och senast inom två veckor

Om du vill kan vi erbjuda dig fem besök där du kan vara anonym

Kvalitetsgarantier för Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Vi är tillgängliga

När du ansöker om boende, daglig verksamhet, korttidsverksamhet, personlig assistans eller någon annan insats får du en personlig handläggare. Om du inte är nöjd har du rätt att byta handläggare. En handläggare på bistandsavdelningen kan alltid nås under kontorstid om du har akuta frågor.

Vi bär synlig identitetsbricka

Alla bistandshandläggare som gör hembesök hos dig bär en synlig identitetsbricka.

Planering

När insatsen börjar görs en genomförandeplan tillsammans med dig inom en månad. Vi följer upp planen efter tre månader och sedan minst en gång om året.

Boendeverksamhet

Information om boende

Varje år får du information om vilka boenden som finns i kommunen, och vilka nya bostäder som planeras. Du får också informationen vid andra tillfällen om du behöver det.

Stödperson på boendet

Du får en stödperson på boendet redan innan du flyttar in.

Arbete, daglig verksamhet, studier

Du erbjuds stöd för att komma i arbete, sysselsättning, daglig verksamhet eller börja studera.

Kvalitetsgarantier Bostadsanpassning

När du söker bostadsanpassningsbidrag

Vi är tillgängliga

När du söker bostadsanpassningsbidrag får du en handläggare som startar en utredning inom två veckor.

Vi bär synlig identitetsbricka

Bostadshandläggaren som gör hembesök hos dig bär en synlig identitetsbricka

Uppföljning

När du fått din bostad anpassad gör vi alltid en uppföljning för att se att allt fungerar som det ska. Du som har en hiss med serviceavtal installerad hos dig får dessutom en uppföljning en gång per år.

Värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Tyresö kommun

Inflytande över den individuella vården och omsorgen

Seniorguide

Seniorguiden är till för dig som är över 65 år, eller är anhörig. Du kan vända dig till den för att få information, stöd och rådgivning. Genom denna funktion får du tillgång till vägledning och du som är äldre får mer inflytande över äldreomsorgen i Tyresö kommun.

Seniorguidens uppdrag

- Ge råd, information, stöd och vägledning
- Formedla kontakt och slussa vidare
- Mottagare av synpunkter och klagomål och uppföljning av att du får återkoppling

Du kan prata fritt

Seniorguiden lyder under sekretesslagen och uppgifter om dig får inte föras vidare om du inte har gett ditt tillstånd till det. Du kan även framföra synpunkter och ställa frågor anonymt.

Synpunkter och klagomål

Det är viktigt att du lämnar synpunkter och klagomål när du inte är nöjd med en tjänst. I första hand vänder du dig till personalen, chefen för verksamheten eller bistandsavdelningen. Du kan också vända dig till Seniorguiden med dina synpunkter och klagomål. När du har framfört en synpunkt eller ett klagomål får du återkoppling av antingen bistandshandläggare, chef för verksamheten eller av Seniorguiden senast inom två veckor.

Handläggare

När du ansöker om äldreomsorg får du en handläggare som gör hembesök om du önskar. Är du inte nöjd får du byta handläggare. Du kan alltid få kontakt med någon på Bistandsavdelningen på kontorsdagar.

Gott bemötande, respekt för privatliv och personlig integritet

Förhållningssätt

- Vi uppträder vänligt, respektfullt och lugnt.
  - Vi har erforderlig kunskap.
  - Vi lyssnar, agerar och återkopplar. Dina synpunkter tas på allvar och vi informerar om vilka åtgärder som är gjorda eller vilka åtgärder som planeras.
  - Vi meddelar vem som kommer om den ordinarie personalen faktiskt förhinder.
  - Vi kommer på överenskommen tid. Vid förhinder eller försening hör vi av oss omgående.
- Vi följer de överenskommelser som vi gjort tillsammans med dig och/eller dina anhöriga.

Valfrihet

Kundval i hemtjänsten

När du beviljats hemtjänst kan du välja mellan olika utförare som för genomförande av insatserna. Om du inte är nöjd med ditt val har du möjlighet att byta.

Önskemål om särskilt boende

När du beviljats äldreboende får du välja vilket äldreboende du helst vill bo på. Du har möjlighet att besöka kommunens äldreboenden innan du gör ditt val. Om det inte finns plats när du ska flytta in, får du byta till det boende du önskar så snart det är möjligt.

Möjlighet att bo tillsammans

Genom möjligheter till olika boendeformer kan du få ökad möjlighet att leva tillsammans med din make/maka/partner den sista tiden i livet, även om inte

båda har behov av särskilt boende. Biståndsavdelningen kan utifrån individuell bedomning, exempelvis ge förtur till trygghetsboende och seniorboende.

Det är naturligtvis av största vikt att den lösning som kan erbjudas är allfredsställande utifrån båda makarnas behov och önskemål.

Självbestämmande, individanpassning och delaktighet

Struktur för planering

- Samtal inför beslut om insatser i äldreomsorgen

För att erbjuda bästa möjliga vård och omsorg, anpassad efter dina önskemål, behov och förväntningar, vill vi få och ge information om de insatser du kan beviljas utifrån dina behov. Du, och om du vill dina anhöriga, erbjuds samtal med biståndshandläggaren

- Uppföljningssamtal vid förändrat behov av vård och omsorg

Om ditt behov av vård och omsorg förändras erbjuds du och om du vill dina anhöriga, samtal med biståndshandläggare för att få information och utforma ditt fortsatta behov av vård och omsorg.

Hemtjänst

Syfte

Syftet med vårdighetsgarantierna är att du ska känna dig trygg och att du kan påverka hur insatserna ska utformas. Det innebär också att du ska känna dig valinflyttad och att dina synpunkter beaktas.

Valfrihet

Byte av insatser i hemtjänsten

Du kan byta ut en planerad insats efter önskemål, exempelvis inköp mot promenad, förutsatt att utsången är densamma. Vissa byten måste av praktiska skäl avvisas i förväg.

Kost

Du ska uppleva att maten är av god kvalitet, smakar gott och att du har inflyande över hur din måldssituation ser ut. Du kan alltid välja mellan minst två rätter. Detta gäller om du väljer att få färdiglagad mat som levereras av hemtjänsten från Restaurang Utsikten.

Kontaktmannaskap

Då du betygsats hemtjänst utser en kontaktperson. Efter ca två veckor följs uppdraget upp för att se om du är nöjd. Du får information om vad som ingår i kontaktmannaskapet av den utförare du valt.

Självbestämmande, individanpassning och delaktighet

Struktur för planering

- Planeringssamtal

Senast inom två veckor från att hemtjänsten påbörjats träffas du, eventuellt dina anhöriga och enhetschef eller motsvarande och din kontaktperson för att göra en planering. Planeringssamtalet ska säkerställa att vården och omsorgen utformas efter dina behov och önskemål. Genomförandeplanen som upprättas av kontaktpersonen tillsammans med dig, ska garantera att du får den vård och omsorg som planerats, oavsett vem i personalen som kommer hem till dig.

- Uppföljningssamtal

Minst var tredje månad samtalas du och din kontaktperson om hur dina förutsättningar på vården och omsorgen har infriats. Den planering, genomförandeplanen, som ni gjort tillsammans uppdateras efter dina önskemål och behov. Om du önskar, kontakta du av enhetschef eller biståndshandläggare.

Om ditt behov av vård och omsorg förändras, meddelas biståndshandläggaren som besöker dig. Tillsammans med dig, ändras dina insatser i förhållande till ditt fortsatta behov av vård och omsorg.

Minst en gång per år följs de insatser som betygsats upp av biståndshandläggare.

Trygghet

Vi besvarar larm inom tre minuter och inom hemtjänsten är vi på plats senast inom 30 minuter.

Vi som gör hembesök har alltid väl synlig legitimation på oss.

Vi är tillgängliga. Du kan nå oss på telefon kl. 07-21.

Äldreboende

Syfte

Syftet med vårdighetsgarantierna är att du ska känna dig trygg, uppleva att du bestämmer hur ditt liv ska se ut och att du ingår i ett meningsfullt sammanhang. Det innebär också att du ska känna dig välinformerad och att dina synpunkter beaktas.

Valfrihet

Kontaktmannaskap

Vid inflyttning får du en kontakman. Efter två veckor följs uppdraget upp för att se om du är nöjd. Du får information om vad som ingår i kontaktmannaskapet från äldreboendet du valt.

Utevistelse och gemenskap

Du erbjuds att gå ut varje dag om du bor på äldreboende om du så önskar. Vi planerar tillsammans med dig var, när och hur du vill vistas etc. Du erbjuds möjlighet till gemenskap och aktiviteter.

Kost

Du ska uppleva att maten är av god kvalitet, smakar gott och att du har inflytande över hur din måltidssituation ser ut. Du kan välja på minst två rätter till lunch.

Självbestämmande, individanpassning och delaktighet

Struktur för planering

- Samtal då insats eller boende beviljas

Senast på inflyttningsdagen erbjuds du samtal med enhetschef/verksamhetschef eller omvårdnadsansvarig sjuksköterska där du och om du vill dina anhöriga får information om äldreboendet samt hur utformandet av din vård och omsorg går till. För att erbjuda bästa möjliga vård och omsorg, anpassad efter dina önskemål, behov och förväntningar, vill vi låta känna dig och få information om det som är viktigt för dig.

- Planeringssamtal

Senast inom två veckor från inflyttning på särskilt boende erbjuds du och om du vill, dina anhöriga samtal för att göra en planering för din vård och omsorg, en genomförandeplan tillsammans med din kontaktperson. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska, sjukgymnast och/eller arbetsterapeut deltar också vid samtalet.

- Uppföljningssamtal

Minst var tredje månad samtalar du och din kontaktperson om hur dina förväntningar på vården och omsorgen har infriats. Den planering som ni gjort tillsammans uppdateras utifrån dina önskemål och behov i genomförandeplanen. En sammanfattning av samtalet dokumenteras.

Minst var sjätte månad samtdar du och om du vill dina anhöriga, omvårdnadsansvarig sjuksköterska, din kontaktperson, arbetsterapeut och/eller sjukgymnast om hur dina förväntningar på vården och omsorgen har infriats. Den planering som ni gjort tillsammans uppdateras utifrån dina önskemål och behov. Dokumentation av samtal och planering görs.

- Brytpunktssamtal vid förändrat hälsotillstånd eller vid vård i livets slut

Om ditt behov av vård och omsorg förändras på grund av förändrat hälsotillstånd eller behov av vård i livets slut, erbjuds du och om du vill dina anhöriga, samtal med läkare och eventuellt sjuksköterska, sjukgymnast och/eller arbetsterapeut för att få information och utforma din fortsatta vård och omsorg.

- Efterlevandesamtal

Anhöriga erbjuds samtal en tid efter dödsfall. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska, kontaktpersonen eller annan lämplig person tar kontakt och frågar efter hur perioden sedan dödsfallet varit. Vi informerar om var man kan få fortsatt stöd om det behövs.

Trygghet

Sjuksköterska finns tillgänglig dygnet runt.

Vi besvarar larm inom tre minuter och är på plats omedelbart vid akuta situationer.

Vi som arbetar på äldreboende bär alltid synlig namnskylt.

Socialförvaltningens riskhanteringsplan för budgetåret 2015

Bilaga 3

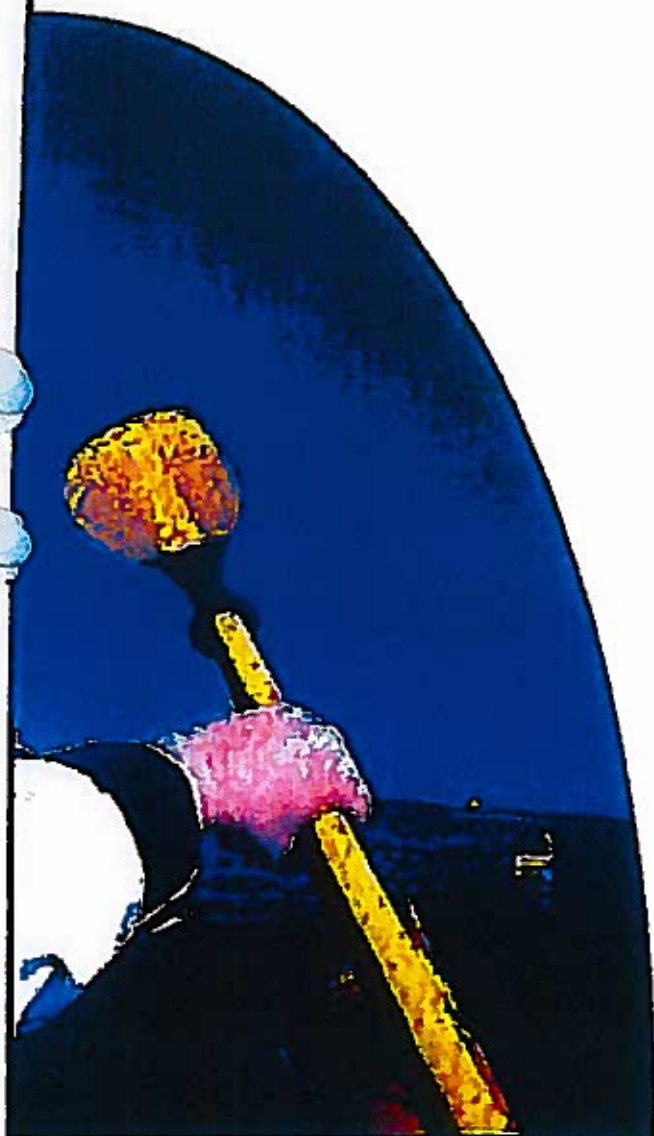
Risk	Avgärd	Kontrollinsatser	Ansvarig
<p>Beaktad risken</p> <p>Förändringar som påverkar aktuella LOV-avtal (bland annat Daglig verksamhet och Hemtjänst) såsom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budget - Omsorgsnivåer/brukare - Avtal utanför LOV - Avtalsutlösning - Faktureringsrutiner 	<p>Vilka åtgärder ska vidtas för att hantera risken</p> <p>Ärligen följa upp eventuella förändringar i förutsättningar för befintliga LOV-avtal. I detta ingår att utvärdera en modell/mall som kan användas för rumsutrustning uppföljningar</p>	<p>hur ska åtgärderna kontrolleras, hur resultatet ska mätas</p> <p>I en avtalsförvaltningsgrupp (förvaltningsgrupp) avdelningschef, biståndshandläggare, utredare, controller och upphandlare bedöma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vilken budgetpåverkan eventuella förändringar i omsorgsnivåer och/eller antalet brukare har för både utförare och beställare - Om behov av justering av avtalsvillkor föreligger 	<p>Vem ansvarar för åtgärder och kontrollinsatser</p> <p>Beställare av verksamhet/avdelningschef</p>
<p>Orsaken antaganden och analyser i ekonomiska prognoser ökar risken för ett ineffektivt och felaktigt resurspanvändande vilket kan bidra till utebliven måloppfyllelse</p>	<p>I samband med revidering av 2-års- och årsrapport granskas och utvärderas och vid behov kommenteras avvikelser/förändringar i prognos från föregående rapportperiod</p>	<p>Stämna av antaganden och analyser i prognos i förhållande till verkliga utfall vid års- och delårsboksluten. Vid respektive avstämningstillfälle identifiera och dokumentera orsaker till felaktigheter. Därefter vidta åtgärder för ökad träffsäkerhet i kommande prognoser.</p>	<p>Avdelningschef inom respektive verksamhetsområde</p>
<p>Oförutsägbara förändringar i bland annat kommunens demografi eller annan stötte förändring inom olika brukargrupper kan innebära att de faktiska behovsplanerna för utbyggnad av vård- och omsorgsboenden (såväl ÅO som PF) inte ger en fullständig bild av behoven. Detta kan medföra</p>	<p>Behovsplanen ska ärligen granskas och uppdateras utifrån förändringar i demografi och andra kända och för</p>	<p>I samband med det årliga arbetet av behovsplanen stämna av angivna volymer i behovsplanen i förhållande till det faktiska behovet för aktuellt budgetår. Vid (noterbara) förändringar ska avvikelserna</p>	<p>Avdelningschef inom respektive verksamhetsområde</p>

Socialförvaltningens handlingsplan för kommunikation

2015

tyresö kommun

Övergripande budskap

Socialtjänsten är till för att medborgarna i Tyresö kommun ska få det stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten är av god kvalitet och utförs utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten är effektiv, andamalsenlig och samordnad och ger största möjliga nytta för målgruppen.

Viktigaste utmaning

Möta upp medborgarnas ökade krav på insyn och möjlighet att påverka genom att utveckla och förbättra information och kommunikation. Utveckla aktiviteter för att synliggöra förvaltningens verksamheter.

Ansvar

Socialförvaltningens ledning och stab

Individ- och familjeomsorg

Övergripande budskap

Verksamhetens syfte är att vara ett skydds nät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Viktigaste målgrupper

Tyresöbor med behov av stöd och deras anhöriga
Utförare och andra samarbetspartners

När	Aktivitet/vad ska kommuniceras	Mottagare/målgrupp	Kanal	Ansvarig
2015	Organisationsförändring	Anställda Medborgare	Personalmöten Intranätet Kommunens webbplats	Avdelningschef
2015	Projektet "En väg in"	Anställda Brukare Medborgare	Personalmöten Intranätet Kommunens webbplats	Avdelningschef
Löpande	Information om kvinno resp. mansjour	Medborgare	Kommunens webbplats Kommunbilagan	Enhetschef och smordnare för våld i nära relationer
Löpande	"Fraga soc."-socialjour på nätet	Medborgare	Kommunens webbplats Kommunbilagan	Avdelningschef
Varen 2015	Samarbetet med Maskrosbarn	Medborgare	Kommunens webbplats	Avdelningschef
Varen 2015	Öppet inlägg på Måscens öppenvårdsbehandling	Medborgare	Kommunens webbplats Annons kommunrutan	Avdelningschef
Löpande	Anhörigstöd	Brukare Anhöriga Medborgare	Kommunens webbplats Annons kommunrutan affischering vid behov	Avdelningschef Enbetschefer

När	Aktivitet/vad ska kommuniceras	Mottagare/målgrupp	Kanal	Ansvarig
Hösten 2015	Anhörigdagen	Anhöriga Utförare Samarbetspartners Intresseorganisationer Medborgare	Kommunens webbplats Annons kommunrutan Affisivering Pressrelease	Samordnas av demenssjuksköterska
Löpande	Resultat av öppna jämförelser, kvalitetsgranskningar brukarundersökningar	Anställda Brukare Medborgare	Personalmöten Intranatet Kommunens webbplats	Avdelningschef Stab

Äldreomsorg

Övergripande budskap

Äldreomsorgen skapar förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen.

Viktigaste målgrupper

Äldre Tyresöbor och deras anhöriga
Utförare och andra samarbetspartners

Datum/när	Aktivitet/vad ska kommuniceras	Mottagare/målgrupp	Kanal	Ansvarig
Löpande	Valfähet LOV hemtjänst, ledsagning och arvlösning	Brukare Medborgare Utförare	Broschyr Branschrad Kommunen- webbplats	Avdelningschef bistandsavdelningen Stab
Löpande	Samlad utförarinformation på kommunens webbplats	Utförare	Branschrad	Stab
2015-2017	Sitviacertifiering	Anställda	Personalmöten	Avdelningschefer

Datum/ när	Aktivitet/vad ska kommuniceras	Mottagare/ målgrupp	Kanal	Ansvarig
		Brukare KPR ¹ Utförare Medborgare	Branschråd Intranätet KPR:s sammantraden Kommunens webbplats	
Löpande	Nationell Patient Översikt (NPO)	Brukare Anhöriga	Informations- broschyr Kommunens webbplats	MAS ² Utförare
2015	Projektet Äldres behov i centrum (ÄBIC)	Anställda Utförare	Personalmöten Branschråd	Avdelningschef bistandsavdelningen
Löpande	Värdighetsgarantier	Anställda Brukare Anhöriga Utförare	Personalmöten Branschråd Kommunens webbplats	Avdelningschefer Enhetschefer
Löpande	Anhörigstöd	Brukare Anhöriga Medborgare	Kommunens webbplats Annons kommunrutan /affisivering vid behov	Avdelningschefer
Hösten 2015	Anhörigdagen	Anhöriga Utförare Samarbets- partners Intresseorgani- sationer Medborgare	Kommunens webbplats Annons kommunrutan Affisivering Pressrelease	Samordnas av demenssjukskoterska
Löpande	Resultat av öppna jämförelser, kvalitetsgranskningar, brukarundersökningar	Anställda Brukare Utförare Medborgare	Personalmöten Intranätet Kommunens webbplats	Avdelningschefer Stab

¹ Kommunala pensionärstidst² Medicinskt ansvarig sjukskoterska

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Övergripande budskap:

Verksamheten skapar förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Det finns ett varierat utbud av insatser och stödet är anpassat till varje individs behov.

Viktigaste målgrupper:

Personer med funktionsnedsättning i Tyresö

Anhöriga och legala företrädare

Utförare och andra samarbetspartners

Datum/när	Aktivitet/vad ska kommuniceras	Montagare/ Målgrupp	Kanal	Ansvarig
2015-2016	Kommunalisering av hemsjukvården inom I.S.S gruppbofästigheter och daglig verksamhet	Anställda Brukare Anhöriga Legala företrädare KRF ¹ Utförare	Personalmöten Dialog m brukare, anhöriga, företrädare KRF:s sammanträden Branschrad	Avdelningschef bistandsavdelningen Avdelningschef egen regi MAS
Löpande	Valfrihet enl. LOV sysselsättning	Brukare Utförare	Broschyrer Kommunens webbplats Branschrad	Avdelningschef bistandsavdelningen Stab
Löpande	Valfrihet enl. LOV daglig verksamhet	Brukare Legala företrädare Utförare	Broschyrer Kommunens webbplats Branschrad	Avdelningschef bistandsavdelningen Stab
Löpande	Valfrihet enl. LOV avlösar- och ledsagarservice	Brukare, Anhöriga, Legala företrädare Medborgare Utförare	Broschyrer Kommunens webbplats Branschrad	Avdelningschef bistandsavdelningen Stab
2015	Införande av valfrihet enl. LOV för boendestöd	Brukare KRF RSMH	KRF:s sammanträden Möten med RSMH	Avdelningschef bistandsavdelningen Stab

¹ Kommunala rådet för funktionshinderfrågor

Datum/när	Aktivitet/vad ska kommuniceras	Mottagare/ Målgrupp	Kanal	Ansvarig
			Kommunens webbplats	
2015	Kompetenskrav inom egenregi verksamheten	Anställda egen regi	Personalmoten Intranater	Avdelningschef egen regi
Löpande	Samlad utförarinformation på kommunens webbplats	Utförare	Branschrad	Stab
2015	Upphandling av nya gruppboenden 2015	Anhånga KRF	KRF:s sammantraden	Avdelningschef biståndsdeleningen
Löpande	Anhårigstöd	Brukare Anhånga Medborgare	Kommunens webbplats	Avdelningschefer
Flosten 2015	Anhårigdagen	Anhånga Utförare Samarbets partier Intresseorgani sationer Medborgare	Kommunens webbplats Annon skommunicera Affischaering Pressrelease	Samordnas av demenssjukskoterska
Löpande	Resultat av öppna jämförelser, kvalitetsgranskningar, brukarundersökningar	Anställda Brukare Utförare Medborgare	Personalmoten Intranater Kommunens webbplats	Avdelningschefer Stab

Styrande planer och policy

Nedan listas styrdokument som avser socialförvaltningen. De dokument som reviderats eller tillkommit sedan förra årets nämndplan är markerade med fetstil.

Kommunövergripande planer och policyer återfinns i kommunplanen

Förvaltningsövergripande

- Delegationsordning socialnämnden (1989 årliga revideringar)
- Beredningsplan socialförvaltningen (2008)
- Plan för förebyggande av olyckor inom socialförvaltningen (2008)
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete socialförvaltningen (2013)
- Riktlinjer för hälso- och sjukvården i Tyresö kommun (2011)
- Riktlinje för anmälan om missförhållanden enligt Lex Sarah (2011)
- Internkontrollplan arlagen
- Kommunövergripande dokumenthanteringsplan (2010)
- Dokumenthanteringsplan socialnämnden (2011, därefter årliga revideringar)
- Policy för samarbete med idébarns organisationer inom det sociala området (2012)
- Anhörigpolicy (2013)
- Riktlinjer för ekonomiskt stöd till idébarns organisationer inom det sociala området (2012)
- Riktlinjer för hantering av privata medel inom boenden enligt LSS eller SoL (2014)
- Handlingsplan mot våld i nära relationer (2011)

Biståndsbedömning

- Riktlinjer för biståndshandläggning enligt socialtjänstlagen inom äldreomsorgen i Tyresö kommun (2010, reviderade 2013 01-30)
- Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt socialtjänstlagen gällande personer med psykisk funktionsnedsättning (2012)
- Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt lag om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS (2013)
- Regional överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk sjukdom och funktionsnedsättning (2013)
- Tillämpningsriktlinjer för avgifter inom äldreomsorgen och personer med funktionsnedsättning (2014)

Aldreomsorgen – utförare

- Riktlinjer och rutiner för individuell planering och dokumentation vid genomförandet av insatser inom äldreomsorgen i Tyresö (2008)

Funktionsnedsättning – utförare

- Riktlinjer och rutiner för individuell planering och dokumentation vid genomförandet av personlig assistans, ledsagarservice, avlösarservice, kontaktperson och korttidsvistelse enligt LSS (2010)
- Riktlinjer och rutiner för individuell planering och dokumentation vid genomförandet av boendeinsatser och daglig verksamhet enligt LSS i Tyresö (2009)
- Riktlinjer angående omkostnader för medföljande assistenter i samband med talsa när kommunen utför personlig assistans (2009)

Individ och familjeomsorg

- Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd (2008, reviderade 2013-09-10)
- Samverkan-plan i arbetet med våldsutsatta familjer i Tyresö (2009)
- Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande barn- och ungdomsvård inom individ- och familjeomsorgen (2012, reviderade 2014)
- Läns-gemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten – ensamkommande barn och ungdomar (2012 reviderade 2014)
- Riktlinjer missbruksvård (2012)
- Samverkansöverenskommelse missbruks och beroendevård mellan Tyresö kommun, Beredningencentrum Stockholms läns landsting, primärvården i Tyresö, Frivården Sodertorn och Capio psykiatri (2013)
- I handlingsplan samverkan skola/förskola och socialtjänst (2012)

Läns-gemensamma överenskommelser mellan kommuner och landsting i Stockholms län

- Överenskommelse om samverkan när en individ behöver praktisk hjälp med egenvård (2012)
- Överenskommelse om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering (2012)
- Överenskommelse om samverkan kring vuxna med psykisk sjukdom/funktionsnedsättning (2012)
- Överenskommelse om uppsökande verksamhet för vissa äldre och funktionshinderade munvårdsbedömning (2012)
- Avtal om läns-gemensamt resurssentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo (2012)
- Överenskommelse om WebCare ett IT-stöd för samverkan vid in- och utskrivningar på sjukhus (2012)

- Överenskommelse om samverkan kring barn i behov av särskild stöd mellan Tjörns kommun och Stockholms läns landsting "BUS-överenskommelse", 2012
- Policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende, KSL och Stockholms läns landsting (2014)
- Överenskommelse om kostnadsfördelning av läkemedel och läkemedelsnära produkter (2014).

Länsgemensamma överenskommelser, avtal, policy och rekommendationer återfinns på www.ksl.se

Socialstyrelsens nationella riktlinjer återfinns på www.socialstyrelsen.se

Datum 2014-11-26
Tid 19:00-22:55
Plats Myggdalen plan 1 kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid 2014-12-02, kl 16:30

Paragrafer 1093 - 1104
2024 - 2028

Sekreterare

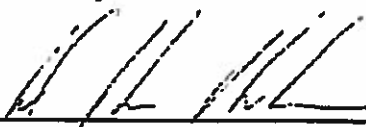
Anita Lindbohm

Ordförande

Andreas Jonsson

Justerande

Carl-Johan Karlson

ANSLAG / BEVIS

Protokoll är justerat. Justeringen har allkännagivits genom anslag

Organ	Socialnämnden
Sammanträdesdatum	2014-11-26
Datum då anslaget satts upp	2014-12-03
Datum då anslaget tas ned	2014-12-29
För aringsplats för protokollet	Socialförvaltningens arkiv

Underskrift

Anita Lindbohm

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Andreas Jonsson (M)
Nomi Lind (FP)
Carl-Johan Karlson (S)
Gerd Dufberg (M)
Mats Fält (M)
Gunilla Lovén (M)
Sonja Gustafsson (M)
Lars Ove Larsson (C)
Barbro Rådberg (S)
Bertil Johansson (S)
Peter Södedund (MP)

Ersättare

Birgitta Soccorsi (M)
Peter Freij (M)
Åsa Perman (FP)
Tony Thorén (FP)
Ann Sandin Lindgren (S)

Övriga

Anita Lindbohm, Sekreterare, Socialförvaltningen
Åsa Danielsson, Förvaltningschef, Socialförvaltningen
Åsa Haapala, Stabschef, Socialförvaltningen
Bengt Isaksson, Controller, Socialförvaltningen
Stig Jönsson, Avdelningschef, Socialförvaltningen
Auli Metsänsalo, Avdelningschef, Socialförvaltningen, §§ 1093-1094
Sam Strandberg, Avdelningschef, Socialförvaltningen, §§ 1093-1094
Jorgen Sjödin, Controller, Kommunledningskontoret, §§ 1093-1094

Frånvarande

Anna Lund (KD)
Emelie Eklänge (KD)

Justerandes sign 		Urdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Nicklas Märns (M)
Thomas Martinsson (S)
Tom Nilsterna (MP)
Lena Hedström (V)

Justerares sign 			Utdragsbestyrkande
--	---	--	--------------------

Datum 2015-02-05
Tid 09:00–10:20
Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid 2015-02-09

Paragrafer 15 - 26

Sekreterare
Hillevi Elvhage

Ordförande
Fredrik Saweståhl

Justerande
Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum 2015-02-05
Datum då anslaget sätts upp 2015-02-10
Datum då anslaget tas ned 2015-03-04
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

 am

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)
Mats Lindblom (FP)
Anita Mattsson (S)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Leif Kennerberg (KD)
Kristjan Vaigur (S)
Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Anna Steele (FP)
Anna Lund (KD)
Marcus Obligado (V)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret
Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret
Ulf Haraldsson, HR-chef, kommunledningskontoret
Catarina Stavenberg, kvalitetschef, kommunledningskontoret
Åke Skoglund, förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, konsult- och servicekontoret
Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunledningskontoret
Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunledningskontoret
Inger Carlsson, handläggare, kvalitetsenheten, från och med § 18 kl. 09.30.
Tomas Björkman, upphandlingschef, konsult- och servicekontoret, till och med § 17 kl. 09.40.
Marita Bertilsson, politisk sekreterare, S
Jannice Rockstroh, politisk sekreterare, S, till och med § 20 kl. 10.00
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunledningskontoret

Frånvarande

Andreas Jonsson (M)
Helen Dwyer (C)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Karin Ljung (S)
Anders Linder (S)

Justeraendes sign 			Utdragsbestyrkande
--	---	--	--------------------

Datum 2015-02-17
Tid 18:30–19:20
Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid 2015-02-23

Paragrafer 22 - 32

Sekreterare

Hillevi Elvhage

Ordförande

Fredrik Saweståhl

Justerande

Jannice Rockström

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagsstuden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum 2015-02-17
Datum då anslaget sätts upp 2015-02-24
Datum då anslaget tas ned 2015-03-18
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande
Mats Lindblom (FP), 1:e vice ordförande
Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande
Anki Svensson (M)
Dick Bengtson (M)
Lotta Stjernfeldt (M), tjänstgörande ersättare för Andreas Jonsson (M)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Leif Kennerberg (KD)
Kristjan Vaigur (S)
Jannice Rockstroh (S)
Carl-Johan Karlson (S)
Marie Åkesdotter (MP)
Jörgen Bengtsson (SD)

Ersättare

Peter Odelvall (M)
Annika Henningsson (M)
Anna Steele (FP)
Mats Larsson (FP)
Helen Dwyer (C)
Anders Linder (S)
Peter Bylund (MP), från och med § 23 kl. 18.35
Marcus Obligado (V)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret
Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret
Ulf Haraldsson, HR-chef, kommunledningskontoret
Catarina Stavenberg, kvalitetschef, kommunledningskontoret, till och med § 27 kl. 19.00.
Åsa Danielsson, förvaltningschef, socialförvaltningen
Monika Larsson, förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen, till och med § 27 kl. 19.00.
Åke Skoglund, förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Mikael Onegård, politisk sekreterare, M
Erik Almling, politisk sekreterare, C
Henrik Mellström, politisk sekreterare, SD
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunledningskontoret

Frånvarande

Andreas Jonsson (M)

Anna Lund (KD)

Lennart Jönsson (S)

Karin Ljung (S)

Per Carlberg (SD)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2015-03-05
 Tid 18:00–21:20
 Plats Aulan, Tyresö gymnasium, Farmarstigen 7

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2015-03-12, klockan 15:00

Paragrafer 20 - 26

Sekreterare
 Rebecca Berlin

Ordförande
 Mats Fält (§ 23-26) Ida Antonsson (§ 20-22)

Justerande
 Fredrik Saweståhl Martin Nilsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunfullmäktige
 Sammanträdesdatum 2015-03-05
 Datum då anslaget sätts upp 2015-03-13
 Datum då anslaget tas ned 2015-04-04
 Förvaringsplats för protokollet Kansli arkiv plan 6

Underskrift
 Rebecca Berlin

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Mats Fält (M)
 Ida Antonsson (M)
 Anders Linder (S)
 Fredrik Saweståhl (M)
 Anki Svensson (M)
 Dick Bengtson (M)
 Annika Henningsson (M)
 Erkki Vesa (M)
 Jenny Jonsson (M)
 Peter Odelvall (M)
 Christer Flodfält (M)
 Lotta Stjernfeldt (M)
 Mikael Onegård (M)
 Sonja Gustafsson (M)
 Thomas Halvarsson (M), ersätter Andreas Jonsson (M)
 Lilian Edberg (M), ersätter Matilda Lundh (M)
 Gerd Dufberg (M), ersätter Caroline de Wendel (M)
 Eric Olm (M), ersätter Peter Freij (M)
 Jesper Lithman (M), ersätter Ulrika Roselius (M)
 Mats Lindblom (FP)
 Christina Melzén (FP), tjänstgörande från och med § 22, kl. 18:15
 Mats Larsson (FP)
 Åsa de Mander (FP), ersätter Anna Steele (FP)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Erik Almling (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Anna Lund (KD)
 Anita Mattsson (S)
 Martin Nilsson (S)
 Mathias Tegnér (S)
 Karin Ljung (S)
 Alfonso Morales (S)
 Selma Harki (S)
 Kristjan Vaigur (S)

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Helena Rustas (S)
 Carl-Johan Karlson (S)
 Ann Sandin Lindgren (S)
 Lennart Jönsson (S), ersätter Jannice Rockstroh (S) till och med § 24, kl. 20:30
 Susann Ronström (S), ersätter Heléne Sundman (S)
 Jerry Svensson (S), ersätter Mikael Fallmo (S) från och med § 23, kl. 19:15
 Eija Rätty (S), ersätter Mikael Fallmo (S) till och med § 22 kl. 19:15, ersätter Jannice Rockstroh (S) från och med § 25 kl. 20:30
 Marie Åkesdotter (MP)
 Peter Bylund (MP)
 Nina Dahl (MP)
 Tom Nilstierna (MP), tjänstgörande från och med § 23, kl. 19:15
 Lilian Nylinder (MP)
 Mikael Ordenius (MP), ersätter Tom Nilstierna (MP) till och med § 22, kl. 19:15
 Marcus Obligado (V), ersätter Anders Erixon (V)
 Ann Ödlund (V), ersätter Inger Gemicioglu (V)
 Per Carlberg (SD)
 Jörgen Bengtsson (SD)
 Niclas Åberg (SD)
 Anders Wickberg (SD)

Ersättare

Helen Dwyer (C)
 Anders Olsson (C)
 Rickard Svensson (MP)
 Henrik Mellström (SD)

Övriga

Bo Renman, Kommundirektör, Kommunledningskontoret
 Rebecca Berlin, Kommunsekreterare, Kommunkansliet

Frånvarande

Andreas Jonsson (M)
 Mathilda Lundh (M)
 Caroline de Wendel (M)
 Peter Freij (M)
 Ulrika Roselius (M)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	---	--------------------

Olle Karlström (M)
Klas Torstensson (M)
Gunilla Johansson (M)
Michaela Stener (M)
Anna Steele (FP)
Leif Lanke (FP)
Per Lindén (KD)
Marika Marklund (KD)
Jannice Rockstroh (S)
Helène Sundman (S)
Mikael Fallmo (S)
José Blanco Garcia (S)
Sarah Heidenborg (S)
Kjell Andersson (S)
Jenny Bertvall (MP)
Anders Erixson (V)
Inger Gemicioglu (V)
Sandra Ekengren (SD)

Justerandes sign 	IA B 		Utdragsbestyrkande
---	---	---	--------------------